

NAVODILA ZA PRIPRAVO PISNIH NALOG na dodiplomskem in magistrskem študiju

Izdaja št. 1

Sprejem navodil:
Senat, 16. 9. 2021

Dopolnitev navodil:
26. 10. 2023
18. 04. 2024
17. 07. 2024

(naslovnica)

DODIPLOMSKI PROGRAM PRVE STOPNJE
Program: npr. Menedžment v sodobnem poslovanju
Predmet: npr. Ekonomika

Pisna naloga (seminarska, projektna, integralna, aplikativna...)
NASLOV PISNE NALOGE

Učitelj:
Mentor:

Maribor, datum

Ime in priimek študenta
(oziroma ime tima in članov)

(naslovnica)

MAGISTRSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE

Program npr. Mednarodno poslovanje

Predmet: npr. Mednarodna poslovna ekonomija

Pisna naloga (seminarska, projektna, integralna, aplikativna...)

NASLOV PISNE NALOGE

Učitelj:

Mentor:

Maribor, datum

Ime in priimek študenta
(oziroma ime tima in članov)

NAVODILA ZA PRIPRAVO PISNIH NALOG

Kazalo:

NAVODILA ZA PRIPRAVO PISNIH NALOG	5
1. PRED PRIČETKOM PISANJA NALOGE	7
1.1 Kaj je namen naloge?	7
1.2 Kakšna naj bo sestava naloge	7
1.2.1 Povzetek	7
1.2.2 Uvod	8
1.2.3 Glavni del	8
1.3 Sklep	11
2. STRUKTURA PISNE NALOGE OZIROMA DISPOZICIJA	13
2.1 Opredelitev področja in opis problema	13
2.2 Naslov naloge	13
2.3 Namen naloge	13
2.4 Cilji naloge	14
2.6 Omejitve raziskave oz. postavitev raziskave	15
2.7 Predvidene metode dela oz. raziskovalni koncept	15
2.7.1 Osnovne trditve (teze, hipoteze)	16
2.8 Predvidena sestava poglavij (kazalo)	17
2.9 Seznam uporabljenih virov	18
3. NEKAJ O SLOGU PISANJA	19
3.1 Kako pišemo?	19
3.2 Jaz ali mi? Ali moram v nalogo vključiti svoja lastna mnenja v prvi osebi?	20
4. O TEHNIČNEM OBLIKOVANJU NALOGE	21
4.1 Oblikovanje besedila	21
4.2 Številčenje strani	21
4.3 Preglednice, grafi in slike	22
5. NAVAJANJE VIROV IN PLAGIARIZEM	23
5.1 Kaj je plagiarizem in zakaj je pomemben	23
5.2 Kako se izogniti plagiarizmu	23
5.2.1 Primer neustreznega in ustreznega navajanja in interpretiranja virov	23
5.2.2 Strategije za izogibanje plagiarizma	24
5.3 Navajanje virov	25
5.3.1 Neposredno navajanje virov po APA slogu	25
5.3.1.1 Sklicevanje na vir in navajanje vira enega avtorja	27
5.3.1.2 Sklicevanje na vir dveh avtorjev in njegovo navajanje	27
5.3.1.3 Sklicevanje na vir treh do največ pet avtorjev in njegovo navajanje	27
5.3.1.4 Sklicevanje na vir šest do dvajset avtorjev in njegovo navajanje	27
5.3.1.5 Sklicevanje na več virov istega avtorja iz istega leta in njihovo navajanje	28
5.3.1.6 Sklicevanje na več virov več različnih avtorjev	28
5.3.1.7 Zaporedno sklicevanje na isti vir in njegovo navajanje	28
5.3.1.8 Sklicevanje na javno dostopno zaključno nalogo študija in njeno navajanje	28
5.3.1.9 Sklicevanje na medijski prispevek in njegovo navajanje	29
5.3.1.10 Sklicevanje na interni vir podjetja brez avtorja in njegovo navajanje	29
5.3.1.11 Sklicevanje na internetni vir in njegovo navajanje	29
5.3.1.12 Sklicevanje na videoposnetke, pridobljene s spletnih strani in njihovo navajanje	30
5.3.1.13 Sklicevanje na objave z družbenih omrežij in blogov in njihovo navajanje	30
5.3.1.14 Sklicevanje na javno nedostopne druge vire (osebni razgovor, interno dostopna prezentacija in webinar oz. njegov posnetek) in njihovo navajanje	30
5.3.1.15 Sklicevanje na orodje umetne inteligence	31

5.3.2 Sklicevanje na primarni vir (uradni dokument, standard ipd.) in njegovo navajanje.....	32
5.3.3 Posredno navajanje virov po APA slogu.....	33
5.3.4 Navajanje virov v seznamu uporabljenih virov na koncu besedila/naloge	33
5.3.4.1. Primer Seznama uporabljenih virov v poglavju 5.3.....	35
6. PREDSTAVITEV PISNE NALOGE.....	37
6.1 Priprava predstavitve.....	37
6.2 Izvedba predstavitve.....	37
6.2.1 Nekaj pravil za boljšo predstavitev	38
6.2.2 Kako narediti dobro prosojnico.....	39
7. KRITERIJI ZA SAMOVREDNOTENJE PISNE NALOGE IN ZAGOVORA.....	41
7.1 Usmeritve za ocenjevanje naloge in zagovora	41

1 PRED PRIČETKOM PISANJA NALOGE

Ko začnete razmišljati o pisni nalogi, naj bo to seminarska naloga, naloga esejskega tipa, projektna naloga, individualna, zaključna strokovna naloga ali magistrska naloga (v nadaljevanju bomo uporabljali samo termin »**naloga**«; posebnosti nalog na magistrskem študiju bomo poimenovali z izrazom »**magistrska naloga**«, čeprav velja tudi za ostale naloge na magistrskem študiju), je prav, da si najprej odgovorite na nekatera ključna vprašanja. Navodila, ki vam jih predstavljamo v nadaljevanju, se navezujejo na vsebinski, slogovni in oblikovni vidik pisanja naloge ter na njeno predstavitev. Navodila se smiselno uporabljajo tudi v povezavi s Pravilnikom o diplomiranju v prvostopenjskih visokošolskih strokovnih študijskih programih in Pravilnikom o diplomiranju na magistrskem študijskem programu. Navodila, ki se navezujejo na vsebinski del, so splošna. Osnovno vodilo, kako pripravite vsebino naloge, so navodila učitelja oz. mentorja. **Tisti del navodil, ki se nanaša na slog, tehnično oblikovanje naloge in navajanje virov, je skupen za vse pisne naloge na DOBA Fakulteti.** Ob koncu navodil vam predstavljamo usmeritve, po katerih boste lahko sami ocenili nalogo in zagovor, če je le-ta relevanten. Te so prav tako splošne, a verjamemo, da vam bodo koristna opora pri pisanju nalog. Ključni kriteriji za vas so tisti, ki vam jih predstavi učitelj pri posameznem predmetu.

1.1 Kaj je namen naloge?

Z nalogo dokazujete, da ste si v času študija predmeta pridobili teoretična in praktična znanja, spretnosti in sposobnosti, da kritično ovrednotite poslovno prakso, ki izhaja z vidika strokovnega področja predmeta. To pomeni, da znate opredeliti problem, ga postaviti v širši kontekst predmeta, celovito analizirati stanje, zbrati, urediti in analizirati podatke (ali zbrati in primerjati z dobrimi praksami), ustrezno predstaviti in interpretirati rezultate, predlagati rešitev, oceniti prednosti in slabosti predlagane rešitve in predvideti nadaljnji razvoj poslovne prakse na posameznem področju, ki se neposredno ali posredno navezuje na predlagano rešitev.

1.2 Kakšna naj bo sestava naloge

Na tem mestu vam predstavljamo nekaj napotkov, ki vam bodo pomagali pri predstavitvi in organizaciji vsebine.

1.2.1 Povzetek

Povzetek je namenjen splošni predstavitvi naloge. Povzetek napišite v pretekliku in v 3. osebi. Povzetek naj vsebuje navedbo glavnih ciljev naloge, metode, ki ste jih uporabili, da ste do ciljev prišli, glavne rezultate naloge in zaključke. V povzetku navedite tudi ključne besede v skladu z JEL klasifikacijo <http://www.aeaweb.org/jel/guide/jel.php>. Navedite od 3-6 ključnih besed.

Povzetek naj obsega približno 1500 znakov s presledki in mora vsebinsko povzemati in ne le naštevati bistvenih delov naloge. Izogibajte se kraticam in okrajšavam. V povzetku ne navajajte referenc.

1.2.2 Uvod

Uvod je namenjen predstavitvi ciljev naloge ter kratkemu opisu in podaji relevantnih informacij o obravnavani tematiki. Uvod mora vsebovati navedbo področja, ki ga obravnava naloga, prav tako pa mora poskrbeti za to, da je bralcu na podlagi uvoda jasna struktura naloge, njeni nameni in cilji. V uvodu navadno povzamete dele načrta izdelave naloge oziroma dispozicije. Predstavite namen (zakaj), cilje (kaj) in metode (kako).

Natančno opredelite področje in problem proučevanja/raziskovanja, predstavite opredeljen problem v širšem teoretičnem kontekstu, torej **kaj** želite izboljšati/doseči; namen - **zakaj** ste se odločili, da problem proučite/raziščete, predstavite, **kako** ste se lotili reševanja problema: iz katerih predpostavk izhajate, kako boste omejili raziskavo, določili vzorec, na kakšen način(e) boste zbrali podatke, jih analizirali, interpretirali. Na primer pri magistrski nalogi opišete koncept raziskovanja oziroma opredelite raziskovalno vprašanje, (hipoteze), pristop, metode in tehnike raziskovanja (opišete, kako boste dobili odgovor na raziskovalno vprašanje).

1.2.3 Glavni del

V glavnem delu natančneje predstavite to, kar ste napovedali v uvodu. Pri tem pazite na ustrezno razmerje in povezovanje med teoretičnim in praktičnim/empiričnim delom naloge, na ustrezno nizanje argumentov (kritično argumentiranje) in vključevanje grafičnih elementov v vsebino.

1.2.3.1 Kako ustrezno razmejiti teoretični in praktični del naloge

Zaključna strokovna naloga obsega praviloma najmanj 90.000 do največ 110.000 znakov s presledki oz. približno 48 strani.

Individualna magistrska naloga (brez platnice, naslovnice, zahvale, izjave o avtorstvu, povzetka, kazal, seznama literature in virov ter strani s prilogami) obsega praviloma štiri avtorske pole (najmanj 120.000 in največ 160.000 znakov vključno s presledki) oziroma približno 60 strani.

Skupinska magistrska naloga (brez platnice, naslovnice, zahvale, izjave o avtorstvu, povzetka, kazal, seznama literature in virov ter strani s prilogami) obsega praviloma:

- v primeru dveh študentov šest avtorskih pol, torej 60–90 strani oziroma 160.000–200.000 znakov vključno s presledki;
- v primeru treh študentov osem avtorskih pol, torej 90–120 strani oziroma 200.000–240.000 znakov vključno s presledki.

Če učitelj ne določi drugače, je osnovno vodilo pri pisanju naloge to, da 1/3 naloge predstavlja teoretični del, 2/3 pa praktični del. Vendar to še ne pomeni, da sta teoretični in praktični del ločena; se pravi, da najprej obravnavate teorijo, potem pa predstavite praktični problem. Teoretični in praktični del naj se med seboj prepletata. Z nalogo morate pokazati, da znate povezovati teorijo s prakso. To pomeni, da argumente, ki jih imate za uvedbo neke novosti, in rešitve nekega problema, podprete s teorijo (teorija naj sledi toku vašega razmišljanja in ne obratno, da najprej nanizate teorijo, potem pa iščete vaše zaključke).

Problem ali raziskovalno vprašanje, ki ste si ga postavili v uvodu, predstavlja **rdečo nit** vaše naloge in jo povezuje v smiselno celoto. Teoretični in empirični del nista ločena, temveč se povezujeta in dopolnjujeta. V teoretičnem in empiričnem delu torej iščete odgovore na vaš postavljen problem/raziskovalno vprašanje oziroma vse aktivnosti pregleda literature in

zbiranja/analiziranja podatkov so podrejene iskanju odgovorov/argumentov na postavljeno glavno vprašanje problema. Teoretičnega okvirja zato ne zastavljate preširoko, saj namen teoretičnega dela ni, da povzemate vse to, kar ste prebrali v literaturi oz. našli v drugih virih. Poskušajte biti selektivni in se omejite samo na tisto teorijo, ki obravnava opredeljeno problematiko. Poiščite ključna teoretična izhodišča in jih uporabite kot argument (ali protiargument), torej utemeljite, zakaj predlagate uvedbo neke novosti oz. rešitve nekega problema. Pri magistrski nalogi na primer uporabite teoretična izhodišča za opredelitev dejavnikov, ki jih je vredno v empiričnem delu opazovati (o njih zbrati podatke z anketami, vprašalniki).

1.2.3.2 Kako ustrezno pripraviti besedilo?

Dejstva in podatki, ki jih predstavljate, naj bodo jasno in povezano organizirani v logičnem zaporedju. Priporočljivo je, da si sledijo v časovnem zaporedju. Ko nizate svoje ugotovitve ali predloge, poiščite zanje argumente v literaturi in jih neposredno navežite na temo vaše naloge.

▪ **Primer predstavitve argumenta**

Uvedba elektronskih obrazcev bi bila za podjetje Podjetje d. o. o. eden od upravičenih pristopov k racionalizaciji poslovanja, saj papir v podjetju predstavlja 60 % stroškov pisarniškega materiala. Jereb (2000, str. 25) pa kot enega možnih ukrepov za racionalizacijo pisarniškega poslovanja navaja tudi zniževanje stroškov za pisarniški material. Uvedba elektronskih obrazcev bi pomenila znižanje teh stroškov za 80 %. Vložek v usposabljanje kadrov bi v primerjavi s pozitivnimi učinki, ki bi jih rešitev prinesla, bil minimalen, saj kar 85 % vseh zaposlenih dnevno uporablja osebni računalnik in internet, kar je višje od slovenskega povprečja (Raba interneta v Sloveniji, 2004).

V magistrskih nalogah je nujno vključevanje kritičnega razmišljanja in argumentiranja. To pomeni, da skušate problem ali predlagano rešitev pogledati iz različnih vidikov (celovito), pregledati več teorij in avtorjev, ki gledajo na problem iz različnih vidikov (si lahko njihove teze tudi nasprotujejo), znate proučiti različne okoliščine, za katere veljajo različne predpostavke, in zaradi česar pričakujete različno delovanje in rezultate. Znete svoje razmišljanje podpreti z argumenti iz teorije in iz empirije.

Natančneje to pomeni, da mora študent v magistrskih nalogah dokazati višje taksonomske stopnje obvladovanja informacij in podatkov, kar še posebej velja za teoretični del, ki ne sme ostati na ravni obnavljanja, faktografskega poročanja in povzemanja, temveč mora nujno vključevati zahtevnejše ravni obdelave informacij, kot so analiziranje, primerjanje, kritično razmišljanje, polemičnost in sintetiziranje. To terja pregled več avtorjev, več različnih teorij in paradigem, več različnih kulturnih in po potrebi tudi zgodovinskih kontekstov, kar omogoča osvetljevanje problema z različnih vidikov (tudi nasprotujočih) in pokaže, da znate proučiti različne okoliščine, različne predpostavke in pojasnjuje pričakovanje različnih rezultatov. V povezavi z empiričnim raziskovanjem pokažete, kako »deluje« teorija na primeru vaših podatkov.

V interpretaciji podatkov in izračunih parametrov ne ponavljajte le z besedami to, kar že predstavljajo tabelarni ali grafični prikazi, temveč morate podatke kritično ovrednotiti v luči poprejšnjih spoznanj in jih postaviti v razmerje do teoretskih spoznanj, ki ste jih predstavljali. To je hkrati korak, ki vam omogoča kritično ovrednotenje vaših podatkov, na drugi strani pa

tudi veljavnost poprejšnjih spoznanj. Na tej podlagi lahko sami ugotovite prispevek vašega raziskovanja k novemu znanju, kar morate opredeliti v zaključku.

Horizontalni kriteriji priprave nalog

S ciljem doseganja višje kakovosti nalog na ravni Fakultete in za lažje razumevanje smo zgornja priporočila oblikovali v tri horizontalne kriterije:

Raznolikost vidikov (navajanje trditev, vidikov več avtorjev in upoštevanje različnih predpostavk, situacij; zagotavljanje celovitosti).

Dodana vrednost (primerjanje, zavedanje različnih kontekstov, kritično razmišljanje, povezovanje teoretičnega znanja z lastnimi podatki in izkušnjami, polemika, sinteza, interpretacija empiričnih podatkov z vidika teoretičnih spoznanj, izogibanje besednemu ponavljanju podatkovnih prikazov, izogibanje splošnim izjavam brez jasne utemeljitve).

Navajanje virov (ustrezno in korektno navajanje virov; v besedilu citati in povzemanje ter na koncu v seznamu literature).

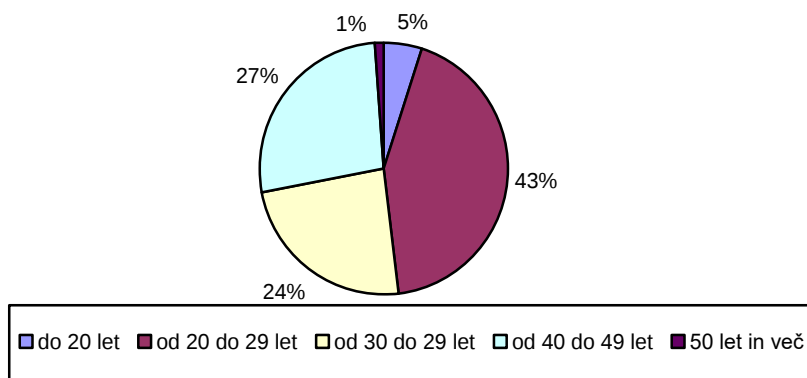
1.2.3.3 Kako ustrezno vključiti grafične elemente (grafe, tabele, slike ...)

Osnovno vodilo je, da grafične elemente uporabljamo zato, da nazorneje prikažemo vsebino. Namen grafičnih elementov je torej podpreti vaše argumente. Uporabljamo jih tam, kjer lahko z njimi predstavimo več in bolje, kot bi lahko to povedali z besedami. Grafično iste podatke predstavljamo samo na en način, ki je najbolj ustrezen, torej ali samo v grafu ali samo v tabeli ali samo v sliki.

Nadalje velja, da morajo biti vsi elementi ustrezno podnaslovljeni - uporabljajte funkcijo *vstavljanje/sklic/napis*. (Glejte tudi IV., 3. Preglednice in slike). V besedilu vsebino, ki jo predstavlja grafičen element, na kratko razložite. Pri tem ne ponavljajte/prepisujte podatkov, predstavljenih z grafičnim elementom, ampak jih interpretirajte - osvetlite z drugega zornega kota in razložite, zakaj je podatek, ki ga predstavljate, pomemben pri predstavitvi problema oz. za dosego ciljev, ki ste si jih postavili v nalogi.

V slikah in tabelah naj bodo simboli jasni, enotni skozi celo nalogo in dovolj veliki, da so berljivi. Vsaka slika in tabela mora biti navedena v besedilu. Besedilo k sliki naj vsebuje naslov slike in potrebno razlago vsebine. Slike in tabele morajo biti razumljive tudi brez branja ostalega besedila. Pojasniti morate vse okrajšave s slike. Besedila k slikam napišite na primernem mestu v besedilu.

- **Primer:** Starostna struktura zaposlenih

Graf 1: Starostna struktura zaposlenih v Podjetju d. o. o.

Primer slabega komentarja v besedilu:

Iz grafa 1, ki predstavlja starostno strukturo zaposlenih v podjetju, je razvidno, da je v podjetju 43 % zaposlenih starih od 20 – 29 let, 5 % je mlajših od 20 let, 25 % je starih med 30 in 39 let, 27 % zaposlenih pa je starih od 40 do 49 let.

Primer dobrega komentarja v besedilu:

Iz grafa 1, ki predstavlja starostno strukturo zaposlenih v podjetju, je razvidno, da prevladuje mlajša generacija (interpretacija), ki je zaključila srednješolski program, ki je že vseboval predmet računalništvo (razlaga podatka).

1.3 Sklep

Preden začnete pisati sklep, ponovno preberite uvod, in sicer pogledajte cilje, ki ste si jih zadali, in jih komentirajte. Preverite, ali so cilji doseženi. Pri tem se izognite splošnim komentarjem kot so: *Cilji naloge so bili uspešno doseženi ter posploševanju*, kot na primer: *Pokazali smo, da povečanje izobraževanja vpliva na uspešnost podjetja*. Pravilno bi bilo: *Pokazali smo, da je v obravnavanem podjetju XX povečanje izobraževanja o prodaji vplivalo na povečanje prodaje v obdobju enega leta*. V zaključku zaključne strokovne naloge in magistrske naloge predstavimo potrditve oz. zavrnitve hipotez ter strnemo odgovore na raziskovalno(a) vprašanje(a), v zaključku magistrske naloge pa tudi opredelimo prispevek raziskovanja k novim spoznanjem.

Sklep je namenjen temu, da s širše perspektive kritično umestite ugotovitve in/ali rešitve. Zato v sklepu povzemite glavne točke, ki ste jih obravnavali v nalogi, predstavite ključne rešitve, nakažite možnost nadaljnje uporabe/razvoja rešitve, ki ste jo predlagali: Ali je rešitev kratkoročna, kaj bo/bi bilo potrebno storiti, da bo rešitev dolgoročneje uspešna v praksi. Nakažite morebitne omejitve, ki bi lahko vplivale na uvajanje novosti, ki ste jih predlagali; predstavite dodano vrednost novosti, ki jo predlagate; nakažite, kakšen bo dolgoročen učinek predlagane rešitve (na kakšne prihodnje spremembe lahko računate v prihodnosti zaradi ugotovitev/uvedenih rešitev v sedanjosti). Prav tako lahko v sklepu predstavite morebitne slabosti, ki so se že pokazale ob uvajanju novosti/rešitve, ki jo predlagate. V magistrski nalogi je pomembno tudi, da predlagate nadaljnje možne raziskave.

▪ **Primer**

Uvajanje informacijske tehnologije v podjetje zahteva celosten pristop. V podjetju Podjetje d. o. o. je analiza potreb pokazala, da bi uvedba elektronskih obrazcev bistveno prispevala k racionalizaciji poslovanja.

Uvedba elektronskih obrazcev je pokazala, da bo potrebno zaposlene, ki jih bodo uporabljali, ustrezno usposobiti. Kljub temu da jih večina dnevno uporablja računalnik in internet je za oblikovanje elektronskih obrazcev potrebno širše poznavanje izbrane programske opreme. Usposabljanje bo v prihodnje potrebno vključiti v letni načrt izobraževanja, ki ga vodstvo podjetja sprejema ob koncu koledarskega leta za prihodnje leto. Zaradi omejenega proračuna, ki ga podjetje namenja usposabljanju, bo potrebno ponovno določiti prioritete v zvezi z usposabljanjem pri tistih zaposlenih, ki bodo uporabljali elektronske obrazce.

2 STRUKTURA PISNE NALOGE OZIROMA DISPOZICIJA

2.1 Opredelitev področja in opis problema

Obseg dispozicije zaključne strokovne naloge naj bo približno 5.000 znakov s presledki.

Obseg magistrske naloge naj bo približno 16000 znakov s presledki.

Preden začnete s pisanjem naloge, je nujno najprej jasno opredeliti področje in opisati problem, ki je pritegnil vašo pozornost. Poskušajte opredeliti, kaj in zakaj vas to, kar želite preučevati, sploh zanima (zakaj bi vašo nalogo sploh kdo bral)? O tem vam bodo sicer natančnejša navodila dali učitelji, kot primere pa kratko navajamo nekaj raziskovalnih področij in iz njih izhajajočih problemov raziskovanja:

- raziskovalno področje: mednarodno gospodarsko pravo
problem raziskovanja oz. raziskovalna tema: seznanjenost potrošnikov z zakonom o varstvu potrošnikov, postopek priprave prodajne pogodbe itd.
- raziskovalno področje: informatika
problem raziskovanja oz. raziskovalna tema: intranet kot medij za učinkovitejšo komunikacijo med zaposlenimi, vpeljevanje elektronske oblike poslovanja v podjetje itd.

Opišite torej raziskovalno področje in problem, ki ga boste obravnavali, poskusite pojasniti dimenzije problema, pomen njegovega reševanja in podobno.

2.2 Naslov naloge

Če so pri predmetu določena samo tematska področja, ne pa tudi naslov naloge, vam svetujemo, da ga čim bolj konkretno opredelite. Naslov naj ne bo splošen. Iz njega naj bo razvidna problematika, ki jo boste obravnavali v nalogi. V magistrski nalogi velja, da so iz naslova razvidne omejitve, ki ste si jih postavili; na primer Uporaba mobilnih medijev za vseživljenjsko izobraževanje v slovenskih (državi/regiji/celini x) telekomunikacijskih podjetjih (podjetjih/sektorju/panogi y) v obdobju zadnjih pet let (opredeljeno časovno obdobje z).

2.3 Namen naloge

Ko opredeljujete namen raziskave, morate odgovoriti na vprašanje, **zakaj analizirate izbrano temo**. Nameni so lahko različni:

- problema ni še nihče analiziral,
- o problemu ste prebrali članek, ki vas je pritegnil,
- s problemom se srečujete pri svojem delu, zato želite ...,
- dosedanje analize/raziskave so že zelo stare,
- ne strinjate se z ugotovitvami določenih avtorjev,
- analiza problema zanima določeno podjetje ali ustanovo itd.

V magistrski/raziskovalni nalogi želite zlasti utemeljiti **relevantnost problema** – na primer, čeprav je bil problem raziskan že v Evropi (ali drugi državi), še ni bil raziskan v Sloveniji, ali v panogi/podjetjih xy ali v zadnjem obdobju, ko so okoliščine drugačne. Pomembno pri tem je, da pokažete poznavanje glavnih avtorjev, raziskav in trendov z obravnavanega področja.

2.4 Cilji naloge

Tukaj morate navesti, kaj boste skušali z raziskavo doseči. Torej, **kaj bo rezultat vaše naloge**. Ciljev, zastavljenih v nalogi, je lahko več. Svetujemo vam, da jih zaradi preglednosti napišete v obliki seznama.

Če ste za raziskavo izbrali npr. problem »uspešnost in učinkovitost zaposlenih«, so lahko cilji naslednji:

- opredeliti dejavnike, ki vplivajo na neučinkovitost zaposlenih,
- opredeliti dejavnike, ki vplivajo na neuspešnost zaposlenih,
- opredeliti predloge merjenja učinkovitosti zaposlenih,
- predlagati ukrepe za zvišanje učinkovitosti zaposlenih.

V nadaljevanju, v preglednici 1, vam predstavljamo primere ustrezno in neustrezno opredeljenih ciljev.

Preglednica 1: Primeri ciljev

Neustrezno opredeljeni cilji	Ustrezno opredeljeni cilji
• obravnavati neučinkovitost zaposlenih v podjetju X (s pojmom »obravnavati« opredeljujete vašo aktivnost, ne pa cilj, ki ga boste s to aktivnostjo dosegli) • ukvarjal-a se bom z odstopanji v učinkovitosti zaposlenih na enakem delovnem mestu (s pojmom »ukvarjati« opredeljujete vašo aktivnost, ne pa cilj, ki ga boste s to aktivnostjo dosegli) • ugotavljal-a bom, kaj vpliva na zviševanje učinkovitosti manj učinkovitih zaposlenih (s pojmom »ugotavljati« opredeljujete vašo aktivnost, ne pa cilj, ki ga boste s to aktivnostjo dosegli) • obravnavati primerno promocijsko ponudbo za nastop na sejmu X (s pojmom »obravnavati« opredeljujete vašo aktivnost, ne pa cilj, ki ga boste s to aktivnostjo dosegli) • preučil bom literaturo (preučitev literature ni cilj, ampak metoda (glejte točko 5), s katero zagotovite osnovni pogoj za obravnavo problema in opredelitev ciljev) • anketirati zaposlene v podjetju o delovnem času in njihovem zadovoljstvu (anketiranje je metoda, s katero boste prišli do nekega cilja; glejte točko 5) • analizirati zadovoljstvo zaposlenih v podjetju X z delovnim časom (analiziranje je metoda, s katero boste prišli do nekega cilja; glejte točko 5)	• opredeliti dejavnike, ki vplivajo na neučinkovitost zaposlenih v podjetju X (gre za analizo in ugotovitve) • opredeliti vzroke odstopanj v učinkovitosti zaposlenih na enakem delovnem mestu (to sicer ni rešitev, je pa analiza in ugotovitve) • oblikovati predloge za zvišanje učinkovitosti manj učinkovitih zaposlenih • izdelati promocijsko ponudbo za nastop na sejmu X • izdelati predlog izboljšav na podlagi analize različnih virov • opredeliti (predstaviti) zadovoljstvo zaposlenih podjetja X z delovnim časom • opredeliti kriterije zadovoljstva zaposlenih podjetja X z delovnim časom

• izboljšati preskrbo podjetja s pomožnim materialom (to je namen) • analizirati uspešnost ukrepov za izboljšanje preskrbe podjetja s pomožnim materialom (analiziranje je metoda, s katero boste prišli do nekega cilja; glejte točko 5) • primerjati zadovoljstvo kupcev z dvema različicama izdelkov (primerjanje je metoda, s katero boste prišli do nekega cilja; glejte točko 5)	• podati predloge za uspešnejšo preskrbo podjetja s pomožnim materialom • predstaviti slabosti dosedanjih ukrepov za izboljšanje preskrbe podjetja s pomožnim materialom • opredeliti razlike v zadovoljstvu kupcev z dvema različicama izdelkov • opredeliti vzroke za razlike v zadovoljstvu kupcev z dvema različicama izdelkov
---	---

Nasvet: cilje opredelite konkretno: predlagati, ovrednotiti, oceniti, podati, pripraviti, izdelati, oblikovati ...Izogibajte se presplošnim opredelitvam: obravnavati, ukvarjati se, spremljati, ugotoviti ...

2.6 Omejitve raziskave oz. postavitev raziskave

Vsaka raziskava zahteva določene omejitve, ki jih postavite sami. S tem zagotovite poglobljeno obravnavo problema in ne posegajte po širšem področju, ki je manj obvladljivo in izvedljivo.

Primer konkretne omejitve, če ste na primer za raziskavo izbrali problem “uspešnost in učinkovitost zaposlenih” je ta, da se omejite le na zaposlene na določenem delovnem mestu (npr. poslovni sekretar); ali samo na zaposlene v določenem podjetju; ali samo na merjenje uspešnost in učinkovitosti v obdobju zadnjih 5 let itd.

Druge splošnejše omejitve (postavljene od zunaj) pa so običajno: omejen dostop do podatkov; podatki so lahko skrivnost gospodarske družbe, banke, vladne agencije; pomanjkanje literature; nepripravljenost odgovornih ljudi (npr. v podjetjih, bankah, vladnih ustanovah ipd.) za razgovore in sodelovanje itd. Te omejitve v nalogi niso tako bistvene (za zapis), ker mi kot avtor postavljamo takšno raziskavo, ki je izvedljiva! Na zunanje ovire smo torej pozorni pri postavljanju raziskave, medtem ko ni bistveno, da jih pišemo, medtem ko je pomembno zapisati omejitve, ki jih sami postavimo.

2.7 Predvidene metode dela oz. raziskovalni koncept

Pri pripravi naloge boste zagotovo uporabljali številne metode. Pri opredelitvi te točke odgovarjate na vprašanje, **kako** bomo preučevali tisto, kar nas zanima. Najverjetneje se boste srečali z naslednjimi metodami in tehnikami:

- študijem literature (v papirnati in elektronski obliki),
- proučevanjem letnih poročil in drugih poslovnih listin/knjig podjetja,
- deskripcijo – opisovanja določenega pojava,
- kompilacijo – združevanje,
- komparacijo – primerjave,
- študije primerov,

- anketiranje,
- osebni razgovori,
- analiza in interpretacija primarnih in sekundarnih virov ...

Zagotovo naloga pridobi na vrednosti, če boste v nalogi uporabili različne metode dela - poznano tudi pod izrazom triangulacija.

V primeru, da ste pri nalogi uporabili tehniko anketiranja, je potrebno opredeliti tudi način zbiranja, urejanja in obdelave podatkov.

Primer:

V teoretičnem delu bom na osnovi prebrane literature, navedene v seznamu literature, z metodo deskripcije razložil osnovne pojme. Različne vire sem medsebojno primerjal in združil.

V empiričnem (praktičnem) delu bom izvedel anketiranje zaposlenih. Anketo, ki jo prilagam v nalogi, sem obdelal s pomočjo programa Excel. Podatke prikazujem tabelarično in grafično. Primerjavo (komparacijo) rezultatov ankete s podatki poslovnega poročila bom prikazal v poglavju ...

V magistrski nalogi je treba jasno opredeliti pristop, metode in tehnike raziskovanja oziroma v tej točki opisati **celoten raziskovalni koncept**:

- jasno opredeljen pristop raziskovanja (filozofija) oziroma raziskovalna strategija,
- glavno raziskovalno vprašanje,
- specifična raziskovalna vprašanja (podvprašanja, ki so konkretnjša oz. bolj specifična od glavnega raziskovalnega vprašanja in morajo biti med seboj smiselno povezana),
- morebitne izpeljane hipoteze oziroma osnovne trditve,
- izbrane metode(a) raziskovanja (glede na izbran pristop in raziskovalno vprašanje izberemo primerno pot, po kateri bomo prišli do odgovora)
 - lahko uporabimo več različnih metod (triangulacija),
- postavitve vzorca (vzorčenje),
- izbrane tehnike zbiranja podatkov (s primerom vprašalnika, scenarija strukturiranega intervjuja ali osnutka ocenjevalne sheme pri opazovanju),
- način obdelave, analize, interpretacije podatkov,
- preveritev, ali nam bo predvidena pot res dala odgovor na glavno raziskovalno vprašanje (ali se teoretični in empirični del povezujeta v smiselno celoto oziroma ali vsak predviden del naloge prispeva k odgovoru na zastavljeno vprašanje).

2.7.1 Osnovne trditve (teze, hipoteze)

Trditve so vnaprej postavljene teze (hipoteze), ki jih boste skušali dokazati v svojem delu. Trditve izhajajo iz ciljev oziroma raziskovalnih vprašanj.

Primer:

Če ste si v okviru problema "uspešnost in učinkovitost zaposlenih" kot cilj zastavili primerjati uspešnost zaposlenih na enakem delovnem mestu, so lahko primeri vaših trditev naslednji:

- zaposleni so na enakih delovnih mestih različno uspešni
- uspešnost zaposlenih na enakem delovnem mestu je odvisna od finančnih spodbud
- itd.

V magistrski/raziskovalni nalogi je nujna postavitev glavnega raziskovalnega vprašanja in specifičnih vprašanj, iz katerih lahko potem izhajajo hipoteze. Hipoteze niso vedno nujne. Odvisne so od pristopa in metod raziskovanja, ki jih izberemo. Na primer, v nalogah, kjer ne dokazujemo odvisnosti, ne bomo uporabili hipotez. Poleg tega naj bi po mnenju nekaterih strokovnjakov hipoteze uporabili zgolj takrat, ko preverjamo teorijo oz. povedano drugače, ko imamo dober argument za naša predvidevanja glede tega, kakšne rezultate bomo dobili. Hipotez torej naj ne bi postavljali kar tako na pamet, kakor se nam zazdi, temveč le takrat, ko lahko postavljeno hipotezo ustrezno utemeljimo (npr. z ugotovitvami predhodnih oz. podobnih raziskav).

Primer:

Kako od raziskovalnega vprašanja k hipotezam?

Če sledimo ciljem, ki so razviti v točki 2.4, izberemo nekaj raziskovalnih vprašanj:

Cilj 1: Opredeliti vzroke odstopanj v učinkovitosti zaposlenih na enakem delovnem mestu
Raziskovalno vprašanje 1: Kateri so vzroki odstopanj v učinkovitosti zaposlenih na enakem delovnem mestu?

Cilj 2: Oblikovati predloge za zvišanje učinkovitosti manj učinkovitih zaposlenih

Raziskovalno vprašanje 2: S katerimi ukrepi bi zvišali učinkovitost manj učinkovitih delavcev?

Prvi sklop hipotez se bo nanašal na prvo raziskovalno vprašanje. Opredelitev vzrokov mora temeljiti na teoretski analizi vzrokov učinkovitosti, ki lahko vplivajo na različno učinkovitost; ti vzroki so lahko objektivni (npr.: starost delavca, delovne izkušnje, organizacija delovnega mesta, ...) ali subjektivni (motivacija, odnos nadrejenih, ...). Zdaj lahko postavimo primere hipotez:

Hipoteza 1: delavci, starejši od 40 let, so na enakem delovnem mestu bolj učinkoviti kot delavci, mlajši od 40 let (lahko tudi bolj formalna formulacija hipoteze: razlike v starosti delavcev so povezane z odstopanji v delovni učinkovitosti)

Hipoteza 2: delavci z daljšim stažem na delovnem mestu so bolj učinkoviti kot delavci s krajšim stažem

Hipoteza 3: težave v logistiki opreme in materialov zmanjšujejo učinkovitost delavca, itd.

Na enak način se določijo hipoteze za drugo raziskovalno vprašanje.

Iz razčlenjenih hipotez sledijo spremenljivke:

Neodvisne spremenljivke (iz H1 sledi kot neodvisna spremenljivka » starost« delavca, iz H2 »staž« na delovnem mestu....)

Odvisne spremenljivke (iz H1 sledi kot objektivno merljiva odvisna spremenljivka ustrezen »kazalnik delovne učinkovitosti«, kot subjektivna odvisna spremenljivka »(samo)ocena delovne učinkovitosti«).

2.8 Predvidena sestava poglavij (kazalo)

Osnovni namen kazala je jasnost in preglednost naloge. Bralcu omogoča hiter dostop do želenega poglavja. Kazalo je postavljeno na začetek vaše naloge.

Vsebovati mora naslove in podnaslove (vključno s sezname kratic, tabel, skic, virov ipd.)

Kazalo vsebuje uvod ter naslove treh ali štirih glavnih poglavij, iz katerih bo vidno, kako bo delo sestavljeno oz. kako si bodo sledila poglavja. Zadnje poglavje je sklep.

Poglavja morajo biti med seboj logično povezana, kar pomeni, da je vsako naslednje poglavje smiselno nadaljevanje prejšnjega. Tudi podpoglavja morajo biti med seboj logično povezana. To pomeni, da posamično podpoglavje ločeno obravnava določeno področje, ki spada v glavno poglavje, če je le mogoče, pa mora vsako naslednje podpoglavje smiselno nadaljevati prejšnjega. Kot smo že zapisali, si pomagamo z glavnim raziskovalnim vprašanjem, ki nas usmerja.

Iz kazala ni nujno, da bo jasno razviden teoretični in empirični del, ker se lahko glede na izbrani način raziskovanja oba dela prepletata. Teoretični del lahko sestavljajo glavni konstrukti – področja, ki jih s problematiko zajemamo in na osnovi katerih opredelimo relevantne dejavnike opazovanja.

2.9 Seznam uporabljenih virov

Sledi seznam literature in virov, ki jih načrtujete uporabiti pri pripravi naloge. Literatura in viri morajo biti navedeni po abecednem vrstnem redu priimkov avtorjev ali institucij (po harvardskem načinu). Glejte ustrezna navodila za navajanje virov v poglavju 5.3. Navajanje virov. Precej predvidene literature in virov boste morali pred zapisom v dispozicijo že pregledati, da boste lahko opredelili relevanten problem in postavili raziskovalni koncept oziroma opredelili način dela.

Študent v dispoziciji magistrske naloge navede najmanj 15 virov v jeziku izvajanja programa in 6 virov tuje literature oziroma najmanj 25 enot v jeziku izvajanja programa in 12 enot tuje literature in virov pri skupinski magistrski nalogi. V zaključni strokovni nalogi 7 virov v jeziku izvajanja programa in 3 virov tuje literature. Literatura mora biti verodostojna, relevantna in aktualna (strokovne publikacije, raziskave, analize, študije, strokovni in znanstveni članki, ki jih najdete v različnih bazah podatkov (npr. Emerald, Proquest, ISI Wos ...). Uporabljajte predvsem primarne vire.

3 NEKAJ O SLOGU PISANJA

Vsaka pisna naloga je za študenta ne le preizkus strokovnega znanja, temveč tudi preizkus strokovnega pisanja. Je zahtevno pisno delo študenta, s katerim mora le-ta pokazati spretnost strokovnega izražanja svojih mnenj, stališč in trditev. Ob visoki ravni teoretičnega znanja, mora študent pokazati tudi visoko stopnjo jezikovne kulture.

Prvi pogoj, ki ga upoštevate pri pisanju naloge, je pravilen knjižni jezik. Jezik je neustrezen, če vsebuje:

- slovnične in pravopisne napake,
- strokovno neustrezne izraze,
- neustrezno stilistiko.

Stilistika je jezikovno – slogovno prilagajanje besedila želenemu učinku. Pisna naloga zahteva poseben jezikovni slog, ki se imenuje **strokovni jezik**. Vsaka stroka ima svojo specifično terminologijo. Poleg terminologije mora avtor naloge upoštevati tudi pravila pisanja strokovnega besedila, kot so:

- jasnost,
- jedrnatost,
- povezanost,
- konsistentnost.

Jasnost sloga je dosežena takrat, ko se pri bralcu razvijejo enake misli in občutki, kot jih je imel avtor, ko je pisal nalogo. Avtor se mora zavedati, da ne piše zase, zato mora bralcu sporočiti svoja stališča na razumljiv način.

Jedrnatost sloga se kaže v natančnem in strnjem besedilu. Pravilo jedrnatosti zahteva od avtorja racionalno pisanje.

Povezanost besedila pomeni, da mora imeti naloga logično povezane stavke, odstavke, poglavja in podpoglavja. **Pisna naloga ni strokovna, če vsebuje le nanizane odstavke iz različnih virov, brez veznega besedila avtorja.** Zato je tudi pomembno, da se odločite, katere izraze boste uporabili in jih nato uporabljali skozi celotno nalogo konsistentno (uskladitev terminologije).

Konsistentnost je za strokovno besedilo bistvena. Ne glede na to, kateri izraz izberete, ga morate definirati glede na definicije v literaturi in nato, kako ga boste v nalogi uporabljali vi ter ga tako skozi celotno nalogo tudi konsistentno uporabljate.

3.1 Kako pišemo?

Pri pisanju naloge ne predvidevajte, da je bralec raziskoval, tako kot vi. Ne delajte dolgih povedi. Če se vam zapišejo, jih pustite, vendar jih pozneje razstavite. V dolgih povedih bralcu ni več jasno, o čem govori avtor v nalogi.

Ni nujno, da začnete s prvim poglavjem. Morda ste boljše pripravljeni in imate več gradiva za četrto poglavje. Začnite tam, kot da bi bila prejšnja poglavja že napisana.

Ne uporabljajte treh pikic in klicajev. Jezik naj bo stvaren, ne uporabljajte besed, ki lahko imajo dvojni ali simbolni pomen. **Vselej definirajte izraz, preden ga vpeljete.** Če ga ne znate definirati, se mu izognite. Če gre za enega ključnih izrazov v nalogi in ga ne znate definirati,

takoj vse skupaj opustite. To namreč pomeni, da si najverjetneje niste izbrali prave teme naloge, saj ne obvladate teoretičnih izhodišč.

3.2 Jaz ali mi? Ali moram v nalogo vključiti svoja lastna mnenja v prvi osebi?

Pri magistrski nalogi je uporaba 'jaz' ali 'mi' odvisna od izbora pristopa k raziskovanju.

Če izhajate iz predpostavke, da ste pri raziskavi subjektivni, zagovarjate svoje argumente ... **uporabite prvo osebo ednine**. Pri tem pazite, da ste v svojem izražanju čim bolj nevtralni, da osebni zaimsek 'jaz' ne izstopa. Torej ne zapišete "članek, ki sem ga že navedel" dovolj je, da zapišemo "že omenjeni članek".

Če izhajate iz predpostavke čim večje objektivnosti in želite izločiti čim več osebnih vplivov ..., je bolj primeren stil pisanja v nevtralni obliki. V tem primeru uporabite **prvo osebo množine (mi)**.

4 O TEHNIČNEM OBLIKOVANJU NALOGE

4.1 Oblikovanje besedila

- Besedilo je pisano s pisavo Times New Roman.
- Oblika in velikost črk v glavnih naslovih je velika tiskana in 14 pt (krepko). Oblika in velikost črk v prvem podnaslovu je mala tiskana 13 pt (krepko), v vseh ostalih podnaslovih pa 12 pt (krepko). Oblika in velikost črk v samem besedilu je mala tiskana in 12 pt.

Preglednica 2: Pregled oblikovanja besedil

Vrsta besedila	Oblika pisave	Velikost pisave (pt)	Videz pisave
Naslov (poglavje)	Times New Roman	14	NASLOV
Naslov 2 (podpoglavje)	Times New Roman	13	Naslov
Naslov 3 (drugo podpoglavje)	Times New Roman	12	Naslov
Osnovno besedilo, vsebina preglednic,	Times New Roman	12	Besedilo
Opombe v nogi, pod sliko, grafom, preglednico	Times New Roman	10	opombe
Naslov slike, grafa, preglednic ...	Times New Roman	10	Slika 1:

- Razmik med vrsticami je 1.
- Širina robov: levi 2,5 cm, desni 2,5 cm, zgornji 2 cm, spodnji 2 cm, obojestranska poravnava robov.
- Odstavki so poravnani, med posameznim odstavkom je enovrstični presledek. Med naslovom/podnaslovom in odstavkom je enovrstični presledek.
- Naslovi so oštevilčeni:

1 NASLOV
1.1 Naslov 2
1.1.1 Naslov 3

Vsako novo poglavje (naslov 1, 2, 3 ...) se začne na novi strani. Podpoglavja se lahko nadaljujejo na isti strani. Med podpoglavji (naslov 2) je dvovrstični presledek, med ostalimi podpoglavji (naslov 3) pa enovrstični presledek.

4.2 Številčenje strani

Številčiti začnete s tisto stranjo, s katero se začne vaše besedilo naloge (z uvodom), in sicer tako, da imajo vse strani pred tem skrito številko. Pri magistrski nalogi morate za naslovnico in pred kazalo vstaviti stran z Izjavo o avtorstvu.

Kazala vsebine (jih ne številčimo) - se delijo na kazalo vsebine in kazalo slik, kazalo preglednic/tabel, kazalo grafov, kazalo prilog. Sledi lahko tudi razlaga kratic. Potem pričnete z Uvodom.

NASLOVNICA	IZJAVA AVTORJA	KAZALO VSEBINE	KAZALO SLIK KAZALO PRILOG	ZAČETEK BESEDILA (UVOD)	
				4	5

Slika 1: Primer zaporedja in številčenja zgoraj omenjenih strani

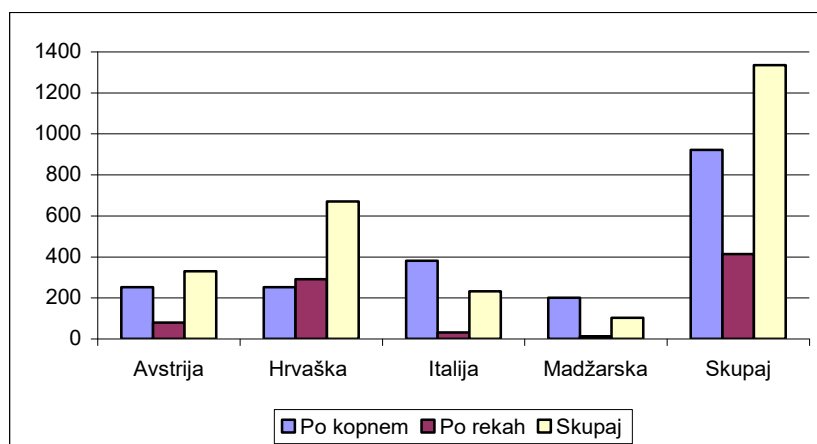
4.3 Preglednice, grafi in slike

Preglednice, grafe in slike številčimo. Vsaka preglednica, graf ali slika mora imeti naslov, ki na kratko označuje vsebino le-teh.

Če v preglednicah uporabljate kratice, morate pod preglednico v legendi razložiti njihov pomen. Če slike ali podatke v preglednicah povzimate po določenem viru, morate pod sliko ali preglednico navesti vir.

PRIMERA:

Graf/Slika

Graf 2: Dolžina slovenskih meja s sosednjimi državami

Vir: Statistični letopis RS (1996, str. 34)

Tabela

Preglednica 3: Dolžina slovenskih meja s sosednjimi državami

Država	Po kopnem	Po rekah	Skupaj
Avstrija	251	79	330
Hrvaška	251	290	670
Italija	380	31	232
Madžarska	201	13	102
Skupaj	921	413	1.334

Vir: Statistični letopis RS (1996, str. 34)

5 NAVAJANJE VIROV IN PLAGIARIZEM

5.1 Kaj je plagiarizem in zakaj je pomemben

V času študija, pri pripravi nalog, smo v stalnem stiku z idejami drugih ljudi. Beremo jih v raznih besedilih (knjigah, strokovnih revijah, časopisih, na spletnih straneh), slišimo jih na predavanjih, o njih diskutiramo in jih vključujemo v svoje pisanje. Pri tem je pomembno, da priznamo, kdo je njihov avtor. Plagiarizem je kazniv in vaša naloga se lahko zavrne, če se ugotovi, da ne vsebuje ustrezno navedenih virov.

Plagiarizem je uporaba idej in besed drugih ljudi brez jasne navedbe vira informacije.

5.2 Kako se izogniti plagiarizmu

Plagiarizmu se izognemo tako, da ustrezno navedemo vir, kadarkoli uporabljamo:

- ideje, mnenja, teorijo drugih ljudi,
- dejstva, statistike, grafe, risbe – kakršnekoli informacije, ki niso splošno znanje,
- citiranje izgovorjenih ali napisanih besed drugih ljudi,
- parafraziranje izgovorjenih ali napisanih besed drugih ljudi.

5.2.1 Primer neustreznega in ustreznega navajanja in interpretiranja virov

Pred vami je izvirno besedilo iz knjige Družina in zločin v zadnjem desetletju 19. stoletja – knjiga primerov, avtorja Joyce-a Williama in sodelavcev, 1994, stran 1, Lizzie Borden:

Vzpon industrije, rast mest in porast prebivalstva so bili trije veliki razvojni mejniki v ameriški zgodovini ob koncu 19. stoletja. Ko so nove, večje tovarne, ki so izkoriščale parno silo, postale značilnost ameriške pokrajine na vzhodu, so kmete spremenile v industrijske delavce in preskrbele delovna mesta za naraščajoči tok priseljencev. Z industrijo je prišlo do urbanizacije z rastjo velikih mest (kot na primer Fall River, Massachusetts, kjer so živeli Bordenovi), ki so postala center tako proizvodnje, kakor tudi trgovanja.

Primer nedopustnega parafraziranja/razlage z drugimi besedami, primer plagiarizma:

Porast industrije, rast mest in eksplozija prebivalstva so bili trije veliki faktorji v devetnajstem stoletju v Ameriki. Ko so postale tovarne na parni pogon bolj očitne v vzhodnem delu dežele, so spremenile kmete v tovarniške delavce in preskrbele delovna mesta za velik val priseljencev. Z industrijo je prišlo do rasti velikih mest, kot je Fall River, kjer so živeli Bordenovi, ki so se spremenila v centre trgovanja, kakor tudi proizvodnje.

Zakaj je primer tega odstavka neustrezen/plagiarizem?

- Pisec je spremenil le nekaj besed in fraz ter spremenil izvorni vrstni red stavkov.
- Pisec ni navedel vira, za katerokoli izmed idej ali dejstev.

Če storite karkoli od zgoraj navedenega, gre za plagiarizem.

Opomba: Ta odstavek je neresničen tudi zaradi spremembe smisla (npr. izkoriščanje parne sile ni isto kot tovarne na parni pogon ali vzpon industrije/porast industrije ali naraščajoči tok priseljencev/velik val priseljencev).

Primer ustreznega **parafraziranja/povzemanja**:

Fall River, kjer je živel družina Borden, je bil tipičen primer severovzhodnih industrijskih mest v devetnajstem stoletju. Proizvodnja, ki je tekla z izkoriščanjem parne sile, je spremenila kmetijsko proizvodnjo v industrijsko proizvodnjo in ko so priseljenci prispeli v Združene države, so našli delo v teh novih tovarnah. Rezultat je bil naraščanje prebivalstva in nastanek velikih urbanih področij. Fall River je bil eden od teh proizvodnih in trgovinskih centrov (Williams, 1994, str. 1).

Zakaj je primer tega odstavka ustrezen?

- Pisec je natančno povzel izvirno informacijo z uporabo svojih besed.
- Pisec je bralcu navedel vir svoje informacije.

Primer ustreznega **navajanja virov/citiranja** in parafraziranja:

Fall River, kjer je živel družina Borden, je bilo tipično severovzhodno mesto v devetnajstem stoletju. Ko je proizvodnja na osnovi izkoriščanja parne sile spremenila kmetijsko proizvodnjo v industrijsko proizvodnjo in je prišlo do povečane potrebe po delavcih, »je kmete spremenila v industrijske delavce« ter ustvarila delovna mesta za priseljence. Prišlo je do preobrata: naraščajoča populacija je povečala velikost urbanih področij. Fall River je bilo eno od tistih proizvodnih središč, ki je bilo tudi »center trgovanja« (Williams, 1994, str. 1).

V primeru, ko se ime podvoji, pišemo npr. kot navaja Williams (1994, str. 1) »je kmete spremenila v industrijske delavce« ter ustvarila delovna mesta za priseljence...

Zakaj je primer tega citiranja in parafraziranja ustrezen?

- Pisec je natančno povzel izvirno informacijo.
- Pisec je zapisal izvor idej v tem odstavku.
- Pisec je nakazal, kateri del izvira direktno iz vira, ko je uporabil narekovaje in navedel številko strani.

Dobesedno navajanje vira oziroma citiranje vedno navedete v navednicah, medtem ko parafraziranje zapišete v odstavku. Dobesedno navajanje se uporablja smiselno v besedah, stavkih ali izjemoma odstavkih, nikakor pa ne skozi dve strani. Kadar povzemamo in navajamo celotno poglavje po enem avtorju, lahko to označimo v naslovu in razložimo v opombi.

5.2.2 Strategije za izogibanje plagiarizma

1. Dajte v **narekovaje/navednice** vse, kar uporabite neposredno iz besedila - dobесedno navajanje vira oziroma citiranje.
2. **Parafrazirajte/povzemajte**, ampak pri tem pazite, da ne preuredite ali nadomestite samo nekaj besed. Parafraziranje pomeni, da uporabite ideje nekoga drugega, a jih predstavite s svojimi besedami v odstavku.
Namig: Natančno preberite besedilo, ki ga želite parafrazirati. Potem z roko prekrijte besedilo, tako da ga ne vidite. S svojimi besedami povzemite in napišite, kar ste si zapomnili, brez da bi pogledali besedilo.
3. **Preverite svoje parafraze** z originalnim besedilom, da se prepričate, da niste uporabili istih besed ali fraz in da je informacija, ki jo navajate, točna.

5.3 Navajanje virov

Kakršnokoli tuje besedilo, ki ga uporabite pri pisanju, je treba vedno označiti s sklicem na to besedilo ali na vir podatkov. To velja tako za neposredno navajanje (citiranje) kot tudi za zapis idej in ugotovitev drugih avtorjev z lastnimi besedami (povzemanje). Citiranje označimo z dvojnimi narekovaji. Pri citiranju in povzemanju je navedba strani obvezna, izjema so le sklici na celoten vir. Če je le mogoče, citiramo (ali povzemamo) iz izvirnega dela; posredno citiranje je dovoljeno le izjemoma, tj. če do izvirnika ni mogoče dostopiti.

Vire je kot nahajališča podatkov in znanja možno ločiti na *primarne* (pravni, zakonodajni, izvršilni dokumenti, statistični podatki, podatki iz raziskav, ipd.), *sekundarne* (znanstvene monografije, učbeniki, znanstveni in strokovni članki, diplomska in magistrska dela ter doktorske disertacije, podatki s spletnih strani, enciklopedije, leksikoni ipd.) in *terciarne* (že zbrani sezname virov, npr. citatni indeksi, geslovniki, bibliografije, knjižni katalogi, kazala).

Vire, na katere se sklicujete, navedite v samem besedilu in potem še v seznamu uporabljenih virov na koncu naloge, kjer jih je treba razvrstiti po abecednem vrstnem redu. Vrstnega reda avtorjev posameznega vira sami nikoli ne spreminjajte, temveč jih vselej navedite tako, kot so zapisani v viru.

Navajanje mora upoštevati pravilo recipročnosti, kar pomeni, da v seznamu uporabljenih virov mora biti toliko virov, kot je sklicev nanje v besedilu, in obratno. V seznamu uporabljenih virov na koncu naloge ne smete torej imeti navedenih več ali manj virov, kot ste jih navajali oz. povzemali v besedilu, vsak vir, na katerega ste se sklicevali v besedilu, mora biti naveden tudi v seznamu uporabljenih virov. Če tudi ste neko literaturo ali vire prebirali, pa jih niste uporabili v nalogi, jih ni dovoljeno navesti v seznamu na koncu naloge.

Priporočamo, da virov in literature **ne vnašate ročno**. Raje uporabite katero od orodij, ki so vam na voljo za ta namen (priporočamo uporabo Mendeley). Tako se boste najbolj zanesljivo izognili napakam.

Ne pozabite, da se vam lahko zaradi nepravilno navedenih virov naloga zavrne oziroma ne sprejme v ocenjevanje, dokler navajanje virov ni ustrezno.

Za izdelavo seminarske naloge, zaključne strokovne oz. magistrske naloge lahko kot vir uporabite svoje prejšnje pisne izdelke, kot so seminarske naloge, projektne naloge, strokovni članki, zaključna strokovna naloga ipd., vendar praviloma v obsegu največ 30 % svojega pisnega izdelka na DOBA Fakulteti, oz. po dogovoru z mentorjem zaključne strokovne oz. magistrske naloge. Prav tako skupen delež povzemanja in citiranja drugih avtorjev v zaključni strokovni nalogi ali magistrski nalogi ne sme presegati 30 %.

Navajanje virov v nalogah je pomembno, saj je dokaz zrelosti vašega strokovnega izražanja.

5.3.1 Neposredno navajanje virov po APA slogu

Za vsa strokovna besedila (torej tudi naloge, zaključne, magistrske naloge ali doktorske disertacije ipd.) je na DOBA Fakulteti predpisana uporaba **APA (American Psychological Association) sloga navajanja virov**.

Pri pravilih za navajanje virov in prikazanih primerih uporabe APA sloga v nadaljevanju smo se ravnali po 7. izdaji priročnika [Publication Manual of the American Psychological Association \(2020\)](#), pri čemer smo nekatere izraze in okrajšave iz angleškega jezika poslovenili:

<i>angleška kratica</i>	<i>poslovnjenjenje</i>	<i>pomen</i>
ed.; eds.	ur.	urednik; uredniki
edition; edn.	izdaja	pri vseh izdajah monografij, razen prve, je treba navesti, za katero izdajo knjige gre
et al.	in drugi; in dr.	gl. navodila v nadaljevanju
p.; pp.	str.	številka strani; številke strani
ibidem; ibid	prav tam	gl. navodila v nadaljevanju
&	in	»in« se pri sklicu ali navajanju vira z več avtorji doda vedno pred zadnjim avtorjem
In	V	»V« se doda po navedbi poglavja v monografiji ali prispevka v zborniku
Retrieved from; Available from	Pridobljeno iz; Dostopno prek:	Navedba pri nekaterih internetnih virih, kot je določeno v teh navodilih.

V besedilu se lahko na vire sklicujemo bodisi z *navedenko* (oklepajni način navajanja vira v besedilu z navedbo priimka avtorja oz. naziva organizacije, vejico ter letnico izida) ali v tekočem besedilu na *pripovedni način*.

Ne glede na vrsto vira, pri sklicevanju na **celotno delo** najprej napišemo priimek avtorja oz. naziv organizacije (če gre za korporativno avtorstvo, to je kadar ni avtorja in je izdajatelj vira organizacija), nato pa še letnico izida dela, kot je prikazano:

<i>Navedenka (oklepajni način navajanja vira)</i>	<i>Pripovedni način (tekoče navajanje v besedilu)</i>
... (Ovin, 2001)...	... Ovin (2001) razume institucionalne spremembe kot ..

V seznamu uporabljenih virov na koncu naloge/besedila ta vir navedemo tako:

Ovin, R. (2001). The Nature of Institutional Change in Transition. <i>Post-Communist Economies</i> , 13(2), 133–146.
--

V nalogah/besedilu se praviloma ne sklicujemo na celoten vir, temveč **le na del vira** ali, bodisi, da ga povzemamo ali **citiramo**, zato je treba po navedbi letnice dodati še vejico in navesti stran. Če gre pri tem za eno stran (pri primarnih virih pa za en člen, eno točko ipd.), navedemo le to stran (oz. le ta člen, točko ipd.). Če je v izvirniku citat na več straneh, navedemo celoten razpon strani. Ponazarjamo to s primerom korporativnega avtorstva (kadar ni avtorja in je izdajatelj vira organizacija):

<i>Navedenka (oklepajni način navajanja vira)</i>	<i>Pripovedni način (tekoče navajanje v besedilu)</i>
... (OECD, 2019, str. 18)...	... OECD (2019, str. 18) navaja, da »digitalna preobrazba v osnovi temelji na zaupanju in vključuje tako digitaliziranje kot digitalizacijo«.

V seznamu uporabljenih virov ta vir navedemo tako:

OECD. (2019). <i>Going Digital: Shaping Policies, Improving Lives</i> . Paris: OECD. https://doi.org/10.1787/9789264312012-en

Identifikator digitalnega predmeta (DOI, ang. *Digital Object Identifier*) je namenjen zagotavljanju trajno delujoče internetne povezave in se lahko navaja bodisi kot delujoča hiperpovezava (URL naslov) ali pa samo z navedbo identifikatorja DOI brez navedbe URL naslova (torej brez delujoče hiperpovezave), kar je na primeru zgornjega vira:

DOI: 10.1787/9789264312012-en

Oba načina navajanja DOI identifikatorja sta torej dovoljena, vendar je treba izbrano obliko njegovega navajanja sistematično ohraniti v celotni nalogi pri navedbah vseh virov.

Posamezne primere v nadaljevanju ponazarjamo samo z navedenkami.

5.3.1.1 Sklicevanje na vir in navajanje vira enega avtorja

V nalogi/besedilu se na vir enega avtorja sklicujemo z navedenko tako:

Pomembno je, da v »družbeni opredelitvi trženja zasledimo pojme potreba, želja, povpraševanje, izdelek/storitev, vrednost, zadovoljstvo, menjava, trg« (Vukasović, 2020, str. 28).

V seznamu uporabljenih virov ta vir navedemo tako:

Vukasović, T. (2020). *Koncepti sodobnega trženja*. Harlow: Pearson Education limited.

5.3.1.2 Sklicevanje na vir dveh avtorjev in njegovo navajanje

V nalogi/besedilu se na vir dveh avtorjev sklicujemo z navedenko tako:

Dober načrt prispeva k jasni sporočilni tehniki (Vodopivec in Vodopivec, 2004, str. 12).

V seznamu uporabljenih virov takšen vir navedemo tako:

Vodopivec, M. in Vodopivec, M. (2004). *Kako pišem, raziskujem, nastopam: sporočilna tehnika pisanja*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

5.3.1.3 Sklicevanje na vir treh do največ pet avtorjev in njegovo navajanje

Če se v nalogi/besedilu sklicujemo na vir treh ali največ pet avtorjev, pri prvi omembi navedemo priimke vseh avtorjev, pred zadnjim pa dodamo veznik »in«. Pri vseh naslednjih sklicih na ta vir pa navedemo le priimek prvega avtorja ter dodamo »in drugi«. Ponazarjamo s primerom poglavja v znanstveni monografiji:

<i>prva omemba vira</i> (prva navedenka): (Maček, Ritonija, Ašanin Gole, Dominko Baloh in Amič Ravnik, 2017)	<i>nato pa (vse nadaljnje navedenke tega vira):</i> (Maček in drugi, 2017)
--	---

V seznamu uporabljenih virov takšen vir navedemo tako:

Maček, A., Ritonija, N., Ašanin Gole, P., Dominko Baloh, J. in Amič Ravnik, I. (2017). Advantages of Virtual Mobility in Higher Education: The Case of DOBA Business School. V R. Ovin (ur.), *Dajmo prostor novemu znanju: monografija Doba Fakultete* (str. 47–56). Maribor: DOBA Fakulteta za uporabne poslovne in družbene študije.

5.3.1.4 Sklicevanje na vir šest do dvajset avtorjev in njegovo navajanje

Če se v nalogi/besedilu sklicujemo na vir, katerega je avtorjev šest ali največ dvajset, vedno navedemo le prvega avtorja ter dodamo »in drugi«, npr.:

... (Ašanin Gole in drugi, 2018).

V seznamu uporabljenih virov takšen vir navedemo tako:

Ašanin Gole, P., Andonov, D., Okay, A., Ritonija, N., Trajkoska, Ž., Yayinoğlu Eraslan, P., Mengü, S. in Divjak, M. (2018). Achieving Business Expectations from Soft Skills in the Fields of Innovative Management, Leadership, and Communication. V P. Ašanin Gole (ur.), *Linking Business and Communication: From a Sparkle to a Flame* (str. 181–204). Maribor: Doba Business School.

Če pa je avtorjev več kot dvajset, v seznamu uporabljenih virov takšen vir napišemo tako, da navedemo prvih devetnajst avtorjev, kot je navedeno zgoraj, za njim dodamo tri pikice ter navedemo še zadnjega avtorja.

5.3.1.5 Sklicevanje na več virov istega avtorja iz istega leta in njihovo navajanje

Če se sklicujemo na več del istega avtorja, ki so izšla v istem letu, za letnico dodamo črko abecede po abecednem vrstnem redu prve besede naslova; če se na taka dela sklicujemo na istem mestu, jih naštejemo za vejico, priimka avtorja pa ne ponavljamo, npr.:

... (Vukasović, 2020a, 2020b)...

V seznamu uporabljenih virov ta vira navedemo tako:

Vukasović, T. (2020a). *Koncepti sodobnega trženja*. Harlow: Pearson Education Limited.

Vukasović, T. (2020b). Understanding the Consumers' Personal Characteristics as the Starting Point for Targeted Marketing. V V. Dermol (ur.), *Expanding Horizons: Business, Management and Technology for Better Society: Proceedings of the MakeLearn and TIIM International Conference: 20-22 May 2020, Online Conference* (str. 39). Bangkok, Celje, Lublin: ToKnowPress.
<http://www.toknowpress.net/ISBN/978-961-6914-26-0.pdf>

Enako ravnamo tudi takrat, ko je delo napisalo več istih avtorjev in je v viru njihovo zaporedje povsem enako.

5.3.1.6 Sklicevanje na več virov več različnih avtorjev

Če se v besedilu hkrati sklicujemo na več virov, jih navajamo po abecednem vrstnem redu priimkov avtorjev (pri več delih istega avtorja z različnimi letnicami najprej navedemo starejšo letnico) ter jih ločimo s podpičjem, npr.:

... (Ašanin Gole in drugi, 2018; Maček in drugi, 2017; OECD, 2019; Ovin, 2001; Vodopivec in Vodopivec, 2004; Vukasović, 2020a, 2020b) ...

V seznamu uporabljenih virov vire iz navedenega primera navedemo tako, kot je zapisano v podglavljih zgoraj.

5.3.1.7 Zaporedno sklicevanje na isti vir in njegovo navajanje

Če se v besedilu/nalogi zaporedno sklicujemo na isti vir (tj. na isto delo istega avtorja in isto stran), navedenke ne ponovimo, temveč napišemo: »(prav tam)«. Če so se strani spremenile, ravnamo enako, le da zamenjamo podatek o straneh, npr.:

Avtorji (Divjak, Prevolnik Rupel in Musek Lešnik, 2018, str. 299) ugotavljajo dokaj pozitiven odnos študentov do spletnega učenja, pri čemer so bili najbolj pozitivno ovrednoteni uporaba tehnologije in fleksibilnost, odnos do študija pa je veliko močnejši (neposredni) napovedovalec splošnega zadovoljstva študentov (prav tam, str. 300).

V seznamu uporabljenih virov na koncu besedila/naloge ta vir navedemo tako:

Divjak, M., Prevolnik Rupel, V. in Musek Lešnik, K. (2018). The impact of Study Attitudes and Study Behaviour on Satisfaction of Online Students with the Implementation of Online Study Programmes. *EMI, Educational Media International*, 55(3), 287–300. <https://doi.org/10.1080/09523987.2018.1512450>

5.3.1.8 Sklicevanje na javno dostopno zaključno nalogo študija in njeno navajanje

Navedek v besedilu/nalogi:

(Veingerl Čič, 2017)

Navajanje v seznamu uporabljenih virov:

Veingerl Čič, Ž. (2017). *Model upravljanja individualne uspešnosti zaposlenih s poudarkom na celovitih metodah razvoja zaposlenih in njegov vpliv na psihično dobro počutje v podjetjih storitvene dejavnosti*. [Doktorska disertacija, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta]. Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru. <https://dk.um.si/Dokument.php?id=113368>

5.3.1.9 Sklicivanje na medijski prispevek in njegovo navajanje

- Na prispevek v tiskanem mediju (dnevnik, tednik, mesečnik) se v besedilu/nalogi sklicujemo tako:

(Dominko Baloh, 2020)

V seznamu uporabljenih virov na koncu besedila/naloge ta vir navedemo tako:

Dominko Baloh, J. (2020, 23. junij). Digitalna revolucija v visokem šolstvu. *Finance*, str. 15.

Če je prispevek v mediju dostopen (tudi) prek spleta, potem ga v seznamu uporabljenih virov navedemo tako:

Dominko Baloh, J. (2020, 23. junij). Digitalna revolucija v visokem šolstvu. *Finance*, str. 15. <https://topjob.finance.si/8963182/Digitalna-revolucija-v-visokem-solstvu?cctest&>

- Na prispevek v avdio ali vizualnem mediju (televizijska ali radijska oddaja, podcast ipd.) se v besedilu/nalogi sklicujemo tako:

(Dular Radovan, Cijan, Ekar in Pirc, 2019)

V seznamu uporabljenih virov na koncu besedila/naloge ta vir navedemo tako:

Dular-Radovan, A., Cijan, N., Ekar, N., in Pirc, H. (2019). Na kratko: socialni marketing [Televizijska oddaja]. *RTV Slovenija*. <https://4d.rtvlo.si/arhiv/na-kratko/174647818>

5.3.1.10 Sklicivanje na interni vir podjetja brez avtorja in njegovo navajanje

Navedek v besedilu/nalogi:

(DOBA Fakulteta, 2019)

Navedba tega vira v seznamu uporabljenih virov na koncu besedila/naloge:

DOBA Fakulteta (2019). *Sistemizacija delovnih mest: interno gradivo*. Maribor: DOBA Fakulteta.

5.3.1.11 Sklicivanje na internetni vir in njegovo navajanje

- Celotna spletna stran, na kateri ni razviden avtor niti datum:

Celotno spletno stran, iz katere ni razviden avtor niti datum, v besedilu/nalogi navajamo z navedkom, kot je razvidno iz primera, pri čemer kot avtorja navedemo organizacijo (lastnika spletne strani):

(Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, b. d.)

Navedba takšnega vira v seznamu uporabljenih virov:

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije. (b. d.). Dostopno 7. julija 2020 prek: <https://www.ozs.si/>

Pri internetnih virih, pri katerih ni datuma (»b. d.«), se pred navedbo URL povezave navede, kdaj je bil takšen vir dostopen, kot je to prikazano v zgornjem primeru.

Vse hiperpovezave (URL naslovi), morajo biti »žive«, delujoče (s klikom nanje se pride do spletne strani). Za navedbo vira s hiperpovezavami (in enako je pri DOI, navedenem kot URL povezava) ni pike.

- Besedilo s spletne strani, ki ima naslov, ne pa tudi avtorja niti datuma:

Navedek v besedilu/nalogi:

(Telekom Slovenije d. d., b. d.)

Navedba takšnega vira v seznamu uporabljenih virov:

Telekom Slovenije d. d. (b. d.). *O podjetju*. Dostopno 7. julija 2020 prek: <https://www.telekom.si/o-podjetju>

5.3.1.12 Sklicevanje na videoposnetke, pridobljene s spletnih strani in njihovo navajanje

Navedek javno dostopnega video zapisa (npr. z Youtube, TED, Vimeo ipd.) v besedilu/nalogi:

(NAKVIS, 2019)

Navedba takšnega vira v seznamu uporabljenih virov:

NAKVIS. (2019, 23. december). DOBA - Fakulteta za uporabne poslovne in družbene študije Maribor (NAKVIS) [Videoposnetek]. *Youtube*. <https://www.youtube.com/watch?v=-ANYPL5FDDec>

5.3.1.13 Sklicevanje na objave z družbenih omrežij in blogov in njihovo navajanje

- Navedek tvita (in enako tudi drugih objav na drugih družbenih omrežjih) v besedilu/nalogi:

(DOBA, 2020)

V seznamu virov se za naslov tvita uporabi do 20 prvih besed v tvitu ali objavi na drugem družbenem omrežju, vključno s ključniki (pri blogih se navede naslov, če obstaja), kot je prikazano:

DOBA [@Doba_tw] (2020, 15. maj). 24urnega virtualnega hackathona #HackTheWaste 2020 se bo letos udeležilo več kot šestdeset mednarodnih študentov, med njimi 12 pogumnih tudi iz [Tvit]. *Twitter*. https://twitter.com/doba_tw/status/1261183866817085442

- Navedek Twitter profila (in enako tudi ostalih profilov na družbenih omrežjih) v besedilu/nalogi:

(DOBA, b. d.)

Ker se vsebina strani na družbenih omrežjih čez čas spreminja, pri navajanju profila družbenih omrežij dodamo tudi datum pristopa, kot je prikazano:

DOBA [@Doba_tw] (b. d.). Tviti [Twitter profil]. *Twitter*. Dostopno 7. julija 2020 prek: https://twitter.com/doba_tw

5.3.1.14 Sklicevanje na javno nedostopne druge vire (osebni razgovor, interno dostopna prezentacija in webinar oz. njegov posnetek) in njihovo navajanje

Nekateri viri niso javno dostopni ali arhivirani (npr. neposneti in nezapisani osebni razgovori, osebna pisma) ali pa so arhivirani in dostopni le omejenemu krogu (npr. posneti ali zapisani razgovori, osebna pisma, objave na intranetu podjetja, objave v virtualnem učnem okolju – Blackboardu, Canvasu, Moodle, ipd.), zato zanje veljajo posebna pravila za sklicevanje in navajanje.

- Osebno komuniciranje, ki ni javno dostopno

Nearhivirno osebno komuniciranje (osebni razgovor, pismo) so viri, ki jih ne moremo dokazati, ker jih ne hranimo (več), zato teh virov ne navajamo v končnem seznamu uporabljenih virov, temveč se nanje zgolj sklicujemo v besedilu tako, da ime okrajšamo, priimek izpišemo v celoti ter dodamo »osebno komuniciranje« ter datum (če dneva in meseca ni mogoče navesti, zadošča letnica):

(B. Cizelj, osebno komuniciranje, 2020)

- Arhivirano osebno komuniciranje

Če imamo osebno komuniciranje shranjeno (npr. v obliki elektronske pošte, posnetka zaslona, ohranjenega pisma, zapisanega ali posnetega razgovora ipd.), vira še vedno ne navedemo v seznamu uporabljenih virov, v besedilu pa navedemo za kakšno vrsto osebnega komuniciranja gre in dodamo zaporedno oštevilčeno opombo tako, da ima navedenka v besedilu naslednjo obliko:

(B. Cizelj, osebni razgovor, 2020, 13. junij)¹

V zaporedno oštevilčeni opombi na dnu strani pri taki navedenki dodamo vrsto arhiviranega vira in mesto hrambe: »Zvočni posnetek je v obliki surovih podatkov na voljo pri avtorju/avtorici«.

- Interno dostopna prezentacija

Na prezentacijo ali drugo pisno učno gradivo, ki je interno dostopno v učnem okolju, se v besedilu/nalogi sklicujemo tako:

(Ašanin Gole, 2020)

Navedba tega vira v seznamu uporabljenih virov:

Ašanin Gole, P. (2020). *Procesi socialnega marketinga* [PowerPoint prezentacija]. BlackBoard@DOBAFakulteta. <https://bb.doba.si/webapps/login/>

- Webinar ali interno dostopen njegov posnetek

Navedek v besedilu/nalogi:

(Sedej, 2020)

V seznamu virov se webinar ali njegov posnetek navede, kot je prikazano:

Sedej, T. (2020). *Digitalni trendi in ustvarjanje video vsebin* [webinar]. BlackBoard@DOBAFakulteta. <https://bb.doba.si/webapps/login/>

Opomba – Elektronskih in internetnih virov, ki so dostopni samo z geslom, ne smemo navajati v seznamu uporabljenih virov tako, da kopiramo naslov spletne strani, do katere smo pristopili z geslom.

5.3.1.15 Sklicevanje na orodje umetne inteligence

Na DOBI podpiramo vsakršni tehnološki napredek, ki nam lahko pomaga pri pridobivanju novih znanj in sposobnosti. Orodja umetne inteligence (UI) lahko izvrstno služijo pri pregledovanju in izboljšanju besedil, prevajanju, analizah, pripravi in generiranju povzetkov.. Vendar pa za pravilnost podatkov, pridobljenih in izdelanih s pomočjo orodij in tehnik umetne inteligence odgovarjamo sami. Zato posebej **opozarjamo** na ustrezno uporabo, preverbo in navajanje tako pridobljenih informacij. Izogibamo in v svojih delih ne uporabljamo zavajajočih, diskriminatornih, stereotipnih in pristranskih dejstev, pridobljenih z UI.

Dosledno se držimo spodnjih načel:

- preverimo in kritično ovrednotimo rezultate, ki smo jih pridobili s pomočjo umetne inteligence
- prevzamemo odgovornosti za vsebino dela in pravilno navajanje virov
- v orodja UI ne nalagamo in vključujemo osebnih podatkov, zaupnih dokumentov, dokumentov, ki so zaščiteni z avtorskimi pravicami.

Povzeto po: [Priporočila Univerze v Ljubljani pri uporabi umetne inteligence, 2023](#)

Če ste v svoji raziskavi uporabljali ChatGPT ali druga orodja umetne inteligence, jo v oklepaju navedite in dodajte letnico.

- Navedek v besedilu

(OpenAI, 2023)

Za navedbo v pregledu literature dodajte vrsto umetne inteligence (ime orodja + verzijo), datum, kdaj ste podatek pridobili in opišete, na kakšen način ste orodje uporabili.

-Navedba v seznamu virov na koncu besedila:

OpenAI. (2023). <i>ChatGPT-3.5</i> (25. september). [Generirano besedilo na vprašanje o uporabi umetne inteligence v knjižnici, Priloga X] https://chat.openai.com/chat
--

Celotno besedilo odgovora ChatGPT, ki ste ga uporabili kot vir, dodajte v priloge zaključnega dela. Pomembno je, da se dokumentira točno ustvarjeno besedilo, saj ChatGPT ustvari edinstven odgovor v vsaki seji klepeta.

V kolikor pri svojih dokumentih uporabljate Mendeley za pomoč pri citiranju, vstavljate podatke za izpis referenc ročno. Le tako boste prišli do citiranja v skladu z našimi pravili.

Vir:

- povzeto po APA <https://apastyle.apa.org/blog/how-to-cite-chatgpt> in Navajanje virov FDV <https://vodici.fdv.uni-lj.si/subjects/guide.php?subject=apa#tab-20>

5.3.2 Sklicevanje na primarni vir (uradni dokument, standard ipd.) in njegovo navajanje

Sklicevanje na primarni vir je edina izjema, pri kateri se pri prvi navedbi navedenke uporabi tudi opomba (številčenje za opombo ter besedilo opombe pod črto na isti strani), v kateri se vir še natančneje opredeli, v vseh nadaljnjih sklicevanjih na ta primarni vir v besedilu pa se opomba več ne uporabi.

- Primer sklicevanja in navajanja zakonodaje:

prva omemba primarnega vira v besedilu/nalogi (navedenka tega vira):
(Ustava Republike Slovenije, 1991 in dop., 70.a člen)¹

V opombi pod črto na isti strani primarni vir še natančneje opredelimo z vsemi podatki razen z mestom dostopnosti:

¹ Ustava Republike Slovenije, 1991 in dop., 70.a člen Ustava Republike Slovenije. (1991 in dop.). *Uradni list Republike Slovenije*, štev. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16.

Nato pa vse nadaljnje omembe tega vira (tudi drugih členov) v besedilu/nalogi:
(Ustava Republike Slovenije, 1991 in dop., 71. člen)

V seznamu uporabljenih virov takšen vir navedemo tako:

Ustava Republike Slovenije. (1991 in dop.). *Uradni list Republike Slovenije*, števil. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16. <https://www.us-rs.si/pravna-podlaga/ustava/>

- Primer sklicevanja in navajanja mednarodne pogodbe:

prva omemba primarnega vira v besedilu/nalogi (navedenka tega vira), številčenje za opombo mora biti tekoče:

(Ustanovna listina Združenih narodov, 51. člen)²

V opombi pod črto na isti strani primarni vir še natančneje opredelimo z vsemi podatki razen z mestom dostopnosti:

² Ustanovna listina Združenih narodov – *Charter of the United Nations*, podpisana 26. junija 1945 v San Franciscu, v veljavi od 24. oktobra 1945.

Nato pa vse nadaljnje omembe tega vira v besedilu/nalogi (tudi drugih členov tega primarnega vira):
(Ustanovna listina Združenih narodov, 52. člen)

V seznamu uporabljenih virov takšen mednarodno-pravni vir navedemo tako:

Ustanovna listina Združenih narodov – *Charter of the United Nations*, podpisana 26. junija 1945 v San Franciscu, v veljavi od 24. oktobra 1945. <http://www.un.org/en/charterunited-nations/>

5.3.3 Posredno navajanje virov po APA slogu

Kot smo že navedli v poglavju 5.3, če je le mogoče, citiramo (ali povzemamo) iz izvirnega dela; posredno citiranje je dovoljeno le izjemoma, tj. če do izvirnika ni mogoče dostopiti.

Primer posrednega navajanja:

Na znanju temelječa podjetja se osredotočajo na znanje kot najbolj strateško pomemben vir podjetja (Grant, 1996, str. 111, v Letonja in Duh, 2016, str. 214).

V seznamu uporabljenih virov posrednega vira ne navajamo, temveč le vira, po katerem smo navajali ali povzemali:

Letonja, M., in Duh, M. (2016). Knowledge Transfer in Family Businesses and Its Effects on the Innovativeness of the Next Family Generation. *Knowledge Management Research and Practice*, 14(2), 213–224. <https://doi.org/10.1057/kmrp.2015.25>

5.3.4 Navajanje virov v seznamu uporabljenih virov na koncu besedila/naloge

V seznamu uporabljenih virov na koncu besedila/naloge navedemo vse vire, na katere smo se sklicevali v besedilu/nalogi, in jih razvrstimo po abecednem vrstnem redu (priimkov) avtorjev. Seznam oštevilčimo.

Četudi je seznam uporabljenih virov enoten, kar pomeni, da ne ločujemo vire glede na tip objave (članek, monografija ipd.), v nadaljevanju podajamo osnovna pravila/zaporedje za navajanje knjig in člankov v seznamu uporabljenih virov.

a) Knjige

Osnovna pravila/zaporedje za navajanje knjig v seznamu uporabljenih virov na koncu besedila:

1. Priimek avtorja/-jev, urednika/-ov, prva črka imena ali naziv organizacije (kadar ni avtorja in je izdajatelj vira organizacija).
2. Leto izdaje (v oklepaju).
3. *Naslov publikacije in podnaslov* (vsi naslovi morajo biti pisani ležeče)
4. V oklepaju navedemo številko izdaje (če ne gre za prvo izdajo).

5. Naslov zbirke in zaporedna številka, če so knjige oštevilčene (npr. 1. del).
6. Kraj:
7. Založnik.
8. DOI: (če je knjiga opremljena z DOI).

Primer pravilne navedbe knjige iz zgornjih primerov:

Vukasović, T. (2020a). *Koncepti sodobnega trženja*. Harlow: Pearson Education Limited.

Osnovna pravila/zaporedje za navajanje poglavja knjige ali prispevka v zborniku:

1. Priimek avtorja/-jev, urednika/-ov, prva črka imena ali naziv organizacije (kadar ni avtorja in je izdajatelj vira organizacija).
2. Leto izdaje (v oklepaju).
3. Naslov prispevka oz. poglavja.
4. Oznaka dostopnosti: zapišemo veliko črko V
5. Avtor oz. urednik knjige oz. zbornika (ime okrajšamo, dodamo priimek ter v oklepaju okrajšavo ur., če gre za urednika)
6. *Naslov publikacije in podnaslov* (vsi naslovi morajo biti pisani ležeče)
7. V oklepaju navedemo številke strani, na katerih je poglavje oz. prispevek objavljen.
8. Kraj:
9. Založnik.
10. DOI: (če je knjiga opremljena z DOI).

Primer pravilne navedbe poglavja v knjigi:

Maček, A., Ritonija, N., Ašanin Gole, P., Dominko Baloh, J. in Amič Ravnik, I. (2017). Advantages of Virtual Mobility in Higher Education: The Case of DOBA Business School. V R. Ovin (ur.), *Dajmo prostor novemu znanju: monografija Doba Fakultete* (str. 47–56). Maribor: DOBA Fakulteta za uporabne poslovne in družbene študije.

b) Članki

Osnovna pravila/zaporedje za navajanje člankov v seznamu uporabljenih virov na koncu besedila:

1. Priimek avtorja/-jev in za vejico prva črka imena.
2. Leto izdaje (v oklepaju).
3. Naslov članka.
4. *Naslov revije* (zapisano ležeče),
5. *Letnik oz. volumen revije* (zapisano ležeče).
6. Številka revije,
7. Številke strani na katerih je v reviji objavljen članek.
8. DOI: (če je članek opremljen z DOI).

Primer navedbe članka iz zgornjih primerov (v poševnem tisku navedemo naslov revije in volumen/letnico revije):

Divjak, M., Prevolnik Rupel, V. in Musek Lešnik, K. (2018). The impact of Study Attitudes and Study Behaviour on Satisfaction of Online Students with the Implementation of Online Study Programmes. *EMI, Educational Media International*, 55(3), 287–300. <https://doi.org/10.1080/09523987.2018.1512450>

V vseh primerih pri vseh virih ohranjamo zaporedje avtorjev, kot je navedeno v viru (torej ga ne »popravljamo« v abecednega).

5.3.4.1. Primer Seznama uporabljenih virov v poglavju 5.3

1. Ašanin Gole, P. (2020). *Procesi socialnega marketinga* [PowerPoint prezentacija]. BlackBoard@DOBAFakulteta. <https://bb.doba.si/webapps/login/>
2. Ašanin Gole, P., Andonov, D., Okay, A., Ritonija, N., Trajkoska, Ž., Yayinoğlu Eraslan, P., Mengü, S. in Divjak, M. (2018). Achieving business expectations from soft skills in the fields of innovative management, leadership, and communication. V P. Ašanin Gole (ur.), *Linking Business and Communication: From a Sparkle to a Flame* (str. 181–204). DOBA Business School.
3. Divjak, M., Prevolnik Rupel, V. in Musek Lešnik, K. (2018). The impact of Study Attitudes and Study Behaviour on Satisfaction of Online Students with the Implementation of Online Study Programmes. *EMI, Educational Media International*, 55(3), 287–300. <https://doi.org/10.1080/09523987.2018.1512450>
4. DOBA [@Doba_tw] (b. d.). Tviti [Twitter profil]. *Twitter*. Dostopno 7. julija 2020 prek: https://twitter.com/doba_tw
5. DOBA [@Doba_tw] (2020, 15. maj). 24urnega virtualnega hackathona #HackTheWaste 2020 se bo letos udeležilo več kot šestdeset mednarodnih študentov, med njimi 12 pogumnih tudi iz [Tvit]. *Twitter*. https://twitter.com/doba_tw/status/1261183866817085442
6. DOBA Fakulteta (2019). *Sistemizacija delovnih mest: interno gradivo*. Maribor: DOBA Fakulteta.
7. Dominko Baloh, J. (2020, junij 24). Digitalna revolucija v visokem šolstvu. *Finance*, 15.
8. Dular-Radovan, A., Cijan, N., Ekar, N., in Pirc, H. (2019). Na kratko: socialni marketing [Televizijska oddaja]. *RTV Slovenija*. <https://4d.rtvsllo.si/arhiv/na-kratko/174647818>
9. Letonja, M. in Duh, M. (2016). Knowledge Transfer in Family Businesses and Its Effects on the Innovativeness of the Next Family Generation. *Knowledge Management Research and Practice*, 14(2), 213–224. <https://doi.org/10.1057/kmrp.2015.25>
10. Maček, A., Ritonija, N., Ašanin Gole, P., Dominko Baloh, J. in Amič Ravnik, I. (2017). Advantages of Virtual Mobility in Higher Education: The Case of DOBA Business School. V R. Ovin (ur.), *Dajmo prostor novemu znanju: monografija Doba Fakultete* (str. 47–56). DOBA Fakulteta za uporabne poslovne in družbene študije.
11. NAKVIS. (2019, december 23). DOBA - Fakulteta za uporabne poslovne in družbene študije Maribor (NAKVIS) [Videoposnetek]. *Youtube*. <https://www.youtube.com/watch?v=-ANYPL5FDec>
12. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije. (b. d.). Dostopno 7. julija 2020 prek: <https://www.ozs.si/>
13. OECD. (2019). *Going Digital: Shaping Policies, Improving Lives*. OECD. <https://doi.org/10.1787/9789264312012-en>
14. Ovin, R. (2001). The Nature of Institutional Change in Transition. *Post-Communist Economies*, 13(2), 133–146. <https://doi.org/10.1080/14631370120052636>
15. Sedej, T. (2020). *Digitalni trendi in ustvarjanje video vsebin* [webinar]. BlackBoard@DOBAFakulteta. <https://bb.doba.si/webapps/login/>
16. Telekom Slovenije d. d. (b. d.). *O podjetju*. Dostopno 7. julija 2020 prek: <https://www.telekom.si/o-podjetju>

17. Ustanovna listina Združenih narodov – Charter of the United Nations, podpisana 26. junija 1945 v San Franciscu, v veljavi od 24. oktobra 1945.
<http://www.un.org/en/charterunited-nations/>
18. Ustava Republike Slovenije. (1991 in dop.). *Uradni list Republike Slovenije*, štev. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16. <https://www.us-rs.si/pravna-podlaga/ustava/>
19. Veingerl-Čič, Ž. (2017). *Model upravljanja individualne uspešnosti zaposlenih s poudarkom na celovitih metodah razvoja zaposlenih in njegov vpliv na psihično dobro počutje v podjetjih storitvene dejavnosti* [Doktorska disertacija, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta. Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru].
<https://dk.um.si/Dokument.php?id=113368>
20. Vodopivec, M., in Vodopivec, M. (2004). *Kako pišem, raziskujem, nastopam: sporočilna tehnika pisanja*. Cankarjeva založba.
21. Vukasović, T. (2020a). *Koncepti sodobnega trženja*. Pearson Education Limited.
22. Vukasović, T. (2020b). Understanding the Consumers' Personal Characteristics as the Starting Point for Targeted Marketing. V V. Dermol (ur.), *Expanding Horizons: Business, Management and Technology for Better Society: Proceedings of the MakeLearn and TIIM International Conference : 20-22 May 2020*, Online Conference (str. 39). ToKnowPress. <http://www.toknowpress.net/ISBN/978-961-6914-26-0.pdf>

6 PREDSTAVITEV PISNE NALOGE

Tako kot pri pisanju naloge, tudi za govorni nastop veljajo pravila. Če jih boste upoštevali, boste bolj pripravljeni in bolj samozavestni. V nadaljevanju predstavljamo faze predstavitve.

6.1 Priprava predstavitve

Najprej naredite zasnovo predstavitve. V tej fazi razmislite o namenu in glavnem sporočilu nastopa. Pripravite si vsebinski načrt in zapis nastopa, predvidite časovni razpored in pripravite pripomočke.

- Načrtovanje časa
- Dobra priprava
 - upoštevajte ciljno skupino (študijski kolegi, mentor, učitelji)
 - priprava predstavitvenega materiala
 - ključne točke predstavitev napišemo na klasično ali elektronsko prosojnico ali flipchart list,
 - pazimo, da je struktura jasna,
 - pazimo, da je velikost črk ustrezna,
 - ne natisnemo posameznih strani naloge na prosojnico (namen priprave predstavitvenega gradiva je, da poslušalci lažje sledijo predstavitvi in ne, da berejo nalogo na prosojnici).

6.2 Izvedba predstavitve

Navadno ima predstavitev tri dele:

1. UVOD – kaj bi rad/a povedal/a (cilji predstavitve)
2. GLAVNI DEL – kaj je pomembno (predstavitev vsebine, samo bistveno za pojasnitev rezultatov)
3. ZAKLJUČEK – kaj smo ugotovili z raziskavo/nalogo (ali smo dosegli zastavljene cilje, dokazali hipoteze, naši predlogi, kaj smo se naučili)

Poenostavljeno povedano, v uvodu napovemo vsebino, v glavnem delu jo predstavimo, v zaključku pa jo na kratko povzamemo.

- uvodni del
 - predstavite teme naloge,
 - napovejte, čemu boste dali pri predstavitvi večji poudarek in zakaj ter s čim boste zaključili; razčlemba predstavitve naj bo jasna.
- glavni del
 - predstavite vsebino s pomembnimi podrobnostmi; glavno sporočilo naj bo preprosto; poudarite, kar je pomembno; ne obnavljajte celotne naloge, samo bistveno za pojasnitev rezultatov, raziskovalni koncept, morebitno ozadje raziskave, ki ga ocenjevalci ne morejo prebrati v nalogi.

- zaključek
 - povzemite predstavitev, in sicer ponovite namen predstavitve in glavno sporočilo – ali ste dosegli zastavljene cilje, dokazali hipoteze, kaj so bistveni rezultati naloge ter predstavite predloge rešitev.

Potrudite se, da bo zaključek čim bolj udaren. Bližajoči se konec predstavitve lahko nakažete, na primer: »Za konec naj povzamem svoj nastop z mislijo ...«

Poudarek predstavitve naj temelji na vaših ugotovitvah oziroma predlogih izboljšav.

V primeru skupinske magistrske naloge predstavitev izvedete vsi sodelujoči, kjer vsak predstavi lasten prispevek v magistrski nalogi kot celoti oziroma predstavi dognanja, ugotovitve in predloge izboljšav. Vsak izmed vas naj ima praviloma 10 minut predstavitve in med seboj se smiselno dopolnjuje. Ključno pa je, da poznate vsebino magistrske naloge vsi člani skupine.

6.2.1 Nekaj pravil za boljšo predstavitev

Enostavnost: uporabljajte vam znane izraze in kratke stavke.

Členitev/red: potek oz. ključne točke predstavitve napišite na prosojnico; zapis naj bo pregleden, uporabljate naslove in podnaslove.

Kratkost in jedrnatost: omejite se na bistveno; vaš cilj ni, da bi predstavili celotno nalogo, izpostavite bistvene elemente ali zanimive predpostavke, ugotovitve ...
Zapomnite si: umetnost je v krajšanju.

Pestrost: predstavitev lahko dopolnite z grafi, slikami, barvami ...

Nekaj praktičnih nasvetov

- *manj prosojnic, plakatov je boljše;*
- *govorite prosto (ne brati!);*
- *oporne točke si zapišite na kartončke, manjše liste;*
- *primerno se oblecite;*
- *primerno uredite prostor, ki vam je na voljo za predstavitev (listi naj bodo urejeni, prosojnice zložne, osebne predmete, kot so torbica, plašč ..., odložite na stol, tako da ne zakrivajo pogleda prisotnim);*
- *predstavljajte stoje,*
- *pazite na govorico telesa (stik s poslušalci, nasmeh, ne prekrizajte rok ali nog, ne imejte roke v žepih ...);*
- *bodite pozitivno naravnani, tudi če imate tremo;*
- *pričnite točno in držite se časa, ki vam je na voljo;*
- *govorite počasi, dovolj glasno in jasno;*
- *bodite sproščeni (globoko dihanje preden ste na vrsti pomaga);*
- *ne kažite na projekcijsko platno ali steno, kažite na prosojnici;*
- *na prosojnico kažite s pisalom (ne z roko ali prstom;)*
- *pisalo držite v roki samo, če ga uporabljate za kazanje na prosojnic, ne igrajte se z njim;*
- *če se zmotite, se popravite in nadaljujete, ne opravičujte se.*

Še nekaj nasvetov, kako premagati strah pred nastopom:

- *načrtujte svoj govor in pogosto vadite;*
- *pred nastopom nekajkrat globoko vdihnite in izdihnite vzpostavite očesni stik s poslušalci;*
- *med predstavitvijo si vzemite čas in pravilno dihaite*
- *med govorom uporabljajte naravne kretnje;*
- *zavedajte se, da obvladate področje vaše naloge.*

6.2.2 Kako narediti dobro prosojnico

Kadar pri predstavitvi naloge uporabljamo prosojnice, želimo z njimi ponazoriti, pojasniti, poudariti, dopolniti ali popestriti besedno/govorjeno sporočilo.

Kaj morate pri tem upoštevati?

Besedilo na prosojnici

- uporabljajte čim manj besed;
- namesto stavkov napišite samo ključne besede.

Slike na prosojnici

- slika in besedilo naj se dopolnjujeta;
- pri uporabi slike se vprašajte, kaj vam le-ta pove; ali je možno, da jo bodo poslušalci narobe razumeli; ali je možno, da bo odvrnila njihovo pozornost.

Uporaba grafov

- številčni podatki so veliko bolj učinkoviti, če jih prikažete v grafih, pri tem pazite, da ne bo na prosojnici preveč podatkov, ne dajte na prosojnico ničesar, kar bi lahko odvrnilo pozornost in bilo neberljivo.

Uporaba barv

- ne uporabljajte preveč barv (največ tri na prosojnico);
- uporabljajte enotne barve; naj ne bo vsaka prosojnica drugačne kombinacije barv;
- izogibajte se rumenih, oranžnih oz. svetlih barv, ker se slabše vidijo.

Uporaba črk

- male tiskane črke se lažje berejo kot velike tiskane črke;
- črke naj bodo velike vsaj 5mm;
- presledki med vrsticami naj bodo približno še enkrat večji od črk.

Pisanje prosojnic

- najprej si skicirajte prosojnico na papir, da boste znali porazdeliti prostor in izbrali pravo velikost črk ter primerne besede;
- pri pisanju bodite natančni;
- pišite v ravnih vrstah;
- ne uporabljajte izrabljenih flomastrov;
- malih črk ne pišite z debelimi flomastri, ker mogoče katere ne bodo berljive (npr.: a, e, o);
- ne pišite od roba do roba; pustite rob, velik približno 2,5 cm.

Elektronske prosojnice

Pri elektronski prosojnici veljajo v bistvu enaka pravila kot pri klasični prosojnici. Nekaj posebnosti vam predstavljamo v nadaljevanju:

- oblikujte nogo (matrica diapozitiva) in v njo vnesite svoje ime in priimek, naslov naloge in datum predstavitve;
- bodite pozorni na celostno podobo prosojnice: enotni tip pisave, enotni grafični elementi (ne kombinirajte npr. karikatur in fotografij, ampak uporabljajte samo ene ali druge in seveda pri tem pazite, da podpirajo vsebino in niso na prosojnici samo za okras);
- bodite zmerni pri uporabi grafike in ne uporabljajte preveč animacijskih učinkov; boljše je, če je slika bolj statična;
- ne kopirajte celih povedi iz naloge, ampak se omejite na ključne stvari, ki jih predstavitev v nekaj besedah;
- izberite pisavo Arial ali Tahoma, velikost črk naj bo 20–24, za naslove 32–36;
- na eno prosojnico ne zapišite več kot 10 vrstic.

Naš namig:

Preden se lotite izdelave prosojnice, se vprašajte:

- *Kaj želim s prosojnico doseči? (podkrepiti, pojasniti, razložiti ...)*
- *Ali se lahko zgodi, da poslušalci sporočila na prosojnici ne bodo razumeli?*
- *Kaj je na prosojnici najpomembnejše?*
- *Ali lahko kaj izpustim?*

7 KRITERIJI ZA SAMOVREDNOTENJE PISNE NALOGE IN ZAGOVORA

V nadaljevanju vam predstavljamo usmeritve, po katerih bosta ocenjena vaša naloga in zagovor (smiselno glede na vrsto naloge). Usmeritve so vam lahko v pomoč pri samoocenitvi vaše naloge in zagovora. Kriteriji so splošni in vam lahko hkrati služijo tudi kot vodilo pri oblikovanju naloge.

7.1 Usmeritve za ocenjevanje naloge in zagovora

a) Naloga

Tema

- Aktualnost teme;
- Težavnost obravnavane tematike;
- Samostojnost in izvirnost v izbiri tematike;

Izvedba

- Poglobljenost in problemskost teoretičnega dela (magistrske naloge, ...);
- Primerjava, povezovanje in sinteza različnih idej, avtorjev, virov ipd.;
- Metodološka ustreznost in zahtevnost raziskave (ustrezen raziskovalni koncept, primernost vzorca ter postopki, ki ustrezajo obravnavanemu problemu), korektnost uporabljenih metod za obdelavo podatkov,
- Raven interpretacije podatkov (enostavna deskripcija, analiza, vzročno posledična razlaga, povezava s teoretičnim delom, kritičnost);
- Povezava teoretičnega in empiričnega dela v celoto, rdeča nit od začetka do konca naloge;
- Samostojnost pri delu (oceni mentor);
- Ustrezna izbira primerov, ki pojasnjujejo teoretične koncepte oz. uporaba teoretičnih konceptov pri analizi primerov;

Sklepi

- Sinteza teoretičnega in empiričnega dela (upoštevanje ugotovitev obeh delov pri predstavitvi sklepov);
- Kritičnost do metode, rezultatov, ideje za nadaljevanje raziskave;
- Aplikacija teoretičnih izhodišč in/ali rezultatov empirične raziskave na lastno delo in delovno okolje;
- Predlogi za izboljšave in potencial za razvoj inovacije;

Viri in literatura

- Uporaba virov in literature (ustreznost virov in literature, primarni viri, uporaba domačih in tujih virov, ustreznost citiranja in navajanja virov in literature);

Struktura, jezik in oblikovanje

- Primerna razčlenjenost;
- Skladnost in povezanost vseh delov;
- Jezikovna ustreznost (ustreznem slogu, upoštevana so slovnična in pravopisna pravila ...);
- Primerno oblikovanje zaključnega dela (upoštevana tehnična navodila za oblikovanje naloge - pisava, odstavki, razmik med vrsticami, uporaba kazala ...);

Največjo težo pri ocenjevanju morajo imeti deli aktualnost tematike, izvedbe (raziskovalni koncept in povezava teorije in empirije v celoto) in sklepov (kritična interpretacija rezultatov in umestitev v okolje za izboljšave). Viri in literatura v kriteriju pravilnosti citiranja so pogoj za oddajo naloge, k oceni pa prispeva zlasti kakovost in razmerje izbranih virov.

b. Predstavitev naloge

- Sistematičnost, nazornost, jasnost in jedrnatost predstavitve;
- Slovnično pravilen in lep slovenski jezik;
- Upoštevanje razpoložljivega časa;

c. Zagovor: odgovori na vprašanja

- Tekoče odgovarjanje na vprašanja v zvezi z magistrsko nalogo;
- Odgovarjanje na vprašanja, ki niso ozko povezana z magistrsko nalogo, brez težav;
- Argumentirano zagovarjanje svojih stališč, ugotovitev magistrske naloge.

Pomembno:

Pisna naloga se lahko zavrne, če:

- je naloga napisana v neustreznem slogu in niso upoštevana slovnična in pravopisna pravila;
- naloga ni oblikovana v skladu z navodili;
- viri, ki ste jih uporabili pri pisanju naloge, niso navedeni (plagiarizem);
- je naloga prepisana od drugega študenta in/ali kopirana iz virov na internetu;
- če je naloga vsebinsko napačno pripravljena – to pomeni, da so zaključki na osnovi naloge v resnici drugačni, kot jih navaja študent; da je uporabljena napačna metodologija za doseg rezultatov in so rezultati zato napačni.

RAZŠIRJENA OCENJEVALNA SHEMA ZA OCENJEVANJE MAGISTRSKIH NALOG (ROS)

Matrika se uporablja kot pripomoček pri ocenjevanju magistrskih nalog.

Vsebina/področje ocenjevanja	Raven		
	Nizka	Srednja	Visoka
Opredelitev raziskovalnega problema, ciljev in namena naloge 5 TOČK	1 Opredelitev problema je nejasna in zelo pomanjkljiva, neustrezno so opredeljeni cilji (teoretičnega in empiričnega dela) in namen naloge	2-4 Opredelitev problema je premalo konkretna (pomanjkljiva), opredeljeni cilji niso razdeljeni na cilje v teoretičnem in cilje v praktičnem delu ter ne izhajajo iz opredeljenega problema, namen naloge je nejasen	5 Opredelitev problema je ustrezno predstavljena in jasna, prav tako so cilji in namen naloge nazorno in smiselno postavljeni
Teoretični del • Ustreznost izbora in predstavitev teoretičnih izhodišč za obravnavo raziskovalnega problema • Prikaz po načelu od splošnega k konkretnemu • Primerjava, analiza in sinteza različnih teoretičnih vidikov/ konceptov/modelov/teorij in avtorjev (tuji in domači avtorji) • Kakovost in uporaba strokovne in znanstvene aktualne literature 25 TOČK	1-8 Teoretična izhodišča raziskovalnega modela so pomanjkljivo predstavljena in povezana z opredelitvijo problema ter teoretični cilji in namenom naloge, ni upoštevan prikaz od splošnega k konkretnemu prav tako je neustrezna primerjava različnih konceptov/teorij in modelov. Manjka oz. je zelo pomanjkljiva uporaba aktualne in znanstvene literature.	9-18 Teoretična izhodišča raziskovalnega modela niso v celoti ustrezno opredeljena, ni v celoti upoštevan prikaz od splošnega k konkretnemu prav tako je pomanjkljiva primerjava različnih konceptov/teorij in modelov. Pomanjkljivo je uporabljena aktualna in znanstvena literatura.	19-25 Teoretična izhodišča raziskovalnega modela so v celoti ustrezno opredeljena, upoštevan je prikaz izhodišč od splošnega k konkretnemu. Ključni koncepti/teorije in modeli so jasno predstavljeni v povezavi z aktualno ter kakovostno strokovno in znanstveno literaturo.
Raziskovalna metodologija: • kakovost in ustreznost metodologije, • raziskovalna vprašanja in/ali hipoteze, • vzorčenje, • merski instrumenti, • postopek izvedbe raziskave ¹ 15 TOČK	1-5 Raziskovalna vprašanja in/ali hipoteze so pomanjkljivo oblikovane oz. so neusklajene z opredeljenim raziskovalnim problemom in cilji;	6-10 Raziskovalna vprašanja in/ali hipoteze niso v celoti ustrezno postavljene oz. niso povsem skladne z opredeljenim raziskovalnim	11-15 Raziskovalna vprašanja in/ali hipoteze so ustrezno postavljene in smiselno izhajajo iz opredeljenega raziskovalnega problema ter ciljev

¹ Skladnost glede metodologije z raziskovalnim problemom in vprašanjem

	pri izboru in pojasnilu metode izvedbe raziskave (vzorčenje, merski instrumenti, postopek) se pojavljajo večje napake in nepravilnosti	problemom in cilji; pri izboru in pojasnilu metode izvedbe raziskave (vzorčenje, merski instrumenti, postopek) se pojavljajo manjše napake in nepravilnosti	naloge; metoda izvedbe raziskave (vzorčenje, merski instrumenti, postopek) je ustrezno izbrana in v celoti nazorno predstavljena.
Kakovost analize in prikaz (slike, tabele, grafi) zbranih podatkov ter interpretacija zbranih podatkov (povezovanje s teoretičnimi izhodišči, kritična refleksija omejitev izvedene raziskave) 30 TOČK	1-10 Zbrani podatki so neustrezno analizirani, so zelo pomanjkljivo grafično ali tabelarično predstavljeni in nejasno opisani; ključni rezultati so zelo pomanjkljivo interpretirani oz. interpretacije sploh ni (povezovanje s teoretičnimi izhodišči in kritično vrednotenje z vidika omejitev izvedene raziskave manjkata oz. sta zelo pomanjkljiva)	11-20 Zbrani podatki niso v celoti ustrezno analizirani, niso povsem primerno grafično ali tabelarično predstavljeni in dovolj jasno opisani; ključni rezultati niso v celoti ustrezno interpretirani (povezovanje s teoretičnimi izhodišči in kritično vrednotenje z vidika omejitev izvedene raziskave je skromno in pomanjkljivo)	21-30 Zbrani podatki so ustrezno analizirani, primerno grafično ali tabelarično predstavljeni in opisani; ključni rezultati so ustrezno interpretirani (povezani s teoretičnimi izhodišči in kritično ovrednoteni z vidika omejitev izvedene raziskave)
Uporabnost predlogov za izboljšanje teorije in prakse, predlogi za nadaljnje raziskave ter ustrezni zaključki 15 TOČK	1-5 Podani zaključki so pomanjkljivo izraženi, so presplošni in niso utemeljeni z ugotovitvami naloge. Predlogi/ priporočila za izboljšanje teorije in prakse so presplošni in niso skladni z zaključki naloge ter niso originalni. Predlogi za nadaljnje raziskovanje niso povezani s predhodno raziskavo.	6-10 Podani zaključki niso v celoti jasno izraženi, so pomanjkljivo predstavljeni/ utemeljeni z ugotovitvami naloge. Predlogi/ priporočila za izboljšanje teorije in prakse niso povsem skladni z zaključki naloge in originalni. Predlogi za nadaljnje raziskovanje so skromni in so delna nadgradnja predhodne raziskave.	11-15 Podani zaključki so zelo jasno izraženi, poglobljeni in so utemeljeni z ugotovitvami naloge. Predlogi/ priporočila za izboljšanje teorije in prakse so skladni z zaključki naloge in so originalni. Predlogi za nadaljnje raziskovanje so smiselna nadgradnja predhodne raziskave.
Splošna ocena kakovosti dela	1-3	4-7	8-10

• Aktualnost izbrane teme magistrske naloge • Celovitost tematike • Praktičnost uporabe rezultatov • Ustrezen stil pisanja in uporaba strokovne terminologije 10 TOČK	Izbrana tema magistrske naloge ni aktualna oz. povezana z izzivi sodobnega časa na izbranem raziskovalnem področju. Tematika magistrske naloge je zelo pomanjkljivo in nejasno predstavljena. Rezultati magistrske naloge niso praktično uporabni. Stil pisanja in uporaba strokovne terminologije sta neustrezna/ nesprejemljiva za raven magistrske naloge.	Izbrana tema magistrske naloge je premalo aktualna oz. ni v celoti povezana z izzivi sodobnega časa na izbranem raziskovalnem področju. Tematika magistrske naloge je pomanjkljivo/ skromno in ne dovolj jasno predstavljena. Rezultati magistrske naloge so omejeno praktično uporabni. Stil pisanja in uporaba strokovne terminologije sta pomanjkljiva in delno sprejemljiva za raven magistrske naloge.	Izbrana tema magistrske naloge je aktualna in v celoti ter jasno povezana z izzivi sodobnega časa na izbranem raziskovalnem področju. Tematika magistrske naloge je predstavljena celovito in jasno. Rezultati magistrske naloge so zelo koristni in praktično uporabni. Stil pisanja in uporaba strokovne terminologije sta ustrezna/ nazorna za raven magistrske naloge.
--	--	--	---

Ocenjevalna lestvica (maksimalno število točk je 100)

Odstotek	Točke	Ocena
60 - 67%	60-67 točk	zadostno 6
68 – 75%	68-75 točk	dobro 7
76 – 85%	76-85 točk	prav dobro 8
86 – 93%	86-93 točk	prav dobro 9
94 - 100%	94-100 točk	odlično 10

Maribor, 17. 0. 2024

Predsednik Senata DOBA Fakultete

red. prof. dr. Boris Cizelj